

SPEJDER JUL 1965

595
441 511
52 423
36

vi takker for julen der kommer

AF BODIL KOCH · ILLUSTRATION GERDA RYDAHL

Sidste gang, jeg var sammen med spejdere ved juletid, var i Afrika i drønende varme og sol. Den afrikanske spejderbevægelse er storartet, men naturligvis meget mere primitiv, end vi kender til det. Jeg besøgte en spejderlejr, hvor »tel-tene« var lavet af stråmætter. Men der var sandelig liv og glade dage; der blev holdt en fin parade med fynd og klem, og de små sorte drenge med skinnende smil var slet ikke til at stå for. – Spejderbevægelsen i Nigeria gør et udmærket arbejde og har store muligheder for at give både piger og drenge den første indførelse i hygiejne, sund madlavning og i livets mange praktiske gøremål.

Som det måske vides, bor endnu hundredtusindvis af nigerianere i enkle lerhytter uden vinduer, bare med en lav døråbning. Midt på gulvet er bålet til madlavning, og rundt om i hytterne ligger familien og sover på stråmætter. Det hænder ikke sjældent, at de små børn under søvnen triller ind i de varme gløder i bålene og bliver frygtelig forbrændte. Spejderne lærer blandt meget andet, at bålene bør anbringes på lersokler, så disse tragedier kan undgås!

Men det jeg helst vil fortælle om, er ikke spejderbevægelsen i Nigeria. I skal høre om nogle drenge og piger, vi mødte midt i december måned 1963 i nærheden af et sted, der hedder Ga'anda. Der er en kvindelig dansk missionær, som har levet i den stamme i 13 år. Stammehøvdingen er muhamedaner. Han nærer stor tillid til missionæren – hun hedder Erna Lindgaard; men hendes nigerianske navn er »høvdingens højre hånd«. Det siger noget om hendes arbejde! Hun fortalte os, at på den egn er der mange, der bygger kirker; de er lavet af stråmætter, af kornstakke, af grene. Bænkene, prædikestolene og altrene er af ler. De folk, der bygger kirkerne, er ikke kristne. Erna Lindgaard spurgte dem engang: »Hvorfor bygger I kirker?« De svarede: »Vi har hørt rygter. Vi samles hver søndag og beder om, at vi må få en præst eller en evangelist, der vil bo hos os.«

Man fortalte os, at et sted var nogle unge i gang med at bygge en sådan kirke. Vi kalder disse kirker »forventningens kirker«. Så kørte vi afsted for at se ungdommens kirke. Men vi kunne ikke finde den. På vejen stod en flok

drenge, og vi spurgte om vej. »Det er langt tilbage ad vejen herfra«. »Nå, så må vi opgive at se den«. Men nej. »Det er vores kirke. I skal se den«. Drengene sprang op på bilen, stod på trinbrættet. Vi måtte vende om. Og der lå så »kirken«! Bare et fundament af ler, cirka en meter højt. »Vi samler ler derovre« – de pegede på et sted ovre på den anden side af vejen. Og så fortalte de: »Vi er 88 drenge og piger; vi bygger en kirke«. Gurli Vibe Jensen, som jeg rejste sammen med, taler det nigerianske sprog, Hausa, aldeles flydende. Hun spurgte drengene, der var en 16–17 år: »Har I en evangelist her?« Nej, det havde de ikke. »Hvorfor bygger I så en kirke?« De svarede: »Skal vi ikke være med til at åbne den nye vej«. Så spurgte vi igen: »Er der ingen voksne, der hjælper jer?« Jo, de kommer, mange, mange, når de hører vi synger, mens vi bærer ler«.

Og så oplevede vi en morsom ting, der viser, hvor mennesker er ens over hele jorden. En dejlig dreng kom hen til os; han var eet stort henrykt smil og slog sig for brystet idet han sagde: »Det var MIG, der bar den første spand!«

Vi fik ikke lov at gå, før de hav-

de sunget for os. Først en amerikansk vækkelsessang: »Kom, lad os knæle for det slagtede lam. Jesus i Bethlehem! Kom, lad os leve, som han levede!« Men bagefter – og det var noget helt andet – tog de fat med liv og sjæl: »Se mig her, se mig her, gode Hyrde, se mig her. Jeg er Guds hakke på jorden; jeg er Guds hakke på jorden!« Melodien var afrikanske danserytmer. Det var vidunderligt at se de unge, mens de sang: ægte og umiddelbart.

Vi ville gerne vide, hvem der havde lavet den sidste sang. En ung fyr svarede: »Vi har ingen bøger. Vi må lave det her« – (han bankede sig med fingeren på panden!)

Nu knælede alle de unge ned på marken med deres slidte hakker – og med frydefuld naturlighed. Den unge »digter« bad for: »Vi takker dig for julen, der kommer. Men vi har ikke mere end hyrderne på marken. Brug os, selv om vi er børn. Velsign alt det, jeg har husket at bede om, og velsign alt det, jeg har glemt«.

– Takker vi for julen, der kommer? – Vi, der har så frygteligt meget mere end hyrderne på marken! – – –

EN PRINSESSES HVERDAG

Dagen før prinsesse Benedikte flyttede ind i et af Amalienborgs smukke palæer for sammen med tronfølgeren at have egen husholdning, havde en af »Spejderjuls« medarbejdere fået lov at komme op på slottet, hvor prinsessen ville fortælle lidt om sin hverdag.

Der var en vældig trafik i den kongelige port og transport af kasser og møbler over slotspladsen, hvor sneen syntes at fyge på een gang ind ad alle de fire brede gader, der mødes i slotspladsen. Omkring rytterstatuen hvirvlede sneen op i røg og damp. Det var julevejr for alle pengene!

Og efter at flere lakajer i rødt på det venligste havde banet mig vej, mødte jeg prinsessen, der for nylig havde overtaget et af dronningens mange hverv, nemlig formandsposten for Pigespejdernes Fællesråd.

»De fleste mennesker,« begynder prinsesse Benedikte, »forbinder jo noget romantisk med at være prinsesse, og sikkert og vist er det da, at vi oplever meget, rejser måske mere og møder flere mennesker, end almindeligt er. Men ellers er hverdagen måske travlere og sådan set netop mere hverdagsagtig, end de fleste forestiller sig, og vi må med vor skolegang og uddannelse som alle andre, tænke på, hvordan vi bedst kan honorere de krav, der senere vil stilles til os. Jeg har som mine søstre gået i skole hos frk. Zahle, et år var jeg på kostskole i Eng-

land, og senere har jeg i to længere perioder studeret fransk i Schweiz. Når man skal rejse ud og være en slags gesandt eller skal vi måske snarere kalde det »reklame« for sit land, må man kunne klare sig på de sprog, der tales mest. I år har jeg været på besøg i Holland og i U.S.A. Jeg var i Argentina sidste år, og det var en stor oplevelse.

På sådanne rejser har jeg min hofdame med. En hofdame, tror de fleste, er »bare den dame, der går bagved og holder blomsterne«. Men i virkeligheden skal en hofdame være lidt af en altnulig-dame, hun er f. ex. også sekretær og svarer på de breve, jeg ikke selv svarer på; og der kommer mange breve, ikke mindst efter rejser. Telefonopringninger er der også mange af, og der er aftaler, som træffes gennem hofdamen. Hun skal gerne have en god hukkommelse for mennesker og praktiske ting i det hele taget. Desuden følger hun mig jo, når jeg skal repræsentere, åbne udstillinger eller »lægge navn« til det ene og det andet.

Jeg talte før om, at vi traf mange mennesker, og det er altid både lærerigt og morsomt at møde mennesker, politikere, videnskabsmænd, kunstnere og repræsentanter fra fremmede lande. Men morsomt af alt er det at møde børnene, de altid glade børn.

Som det dog sner! Hvor var det dejligt tidligere at holde vinterferie og stå på ski i Norge. Det

kniber med at nå *det* nu. I det hele taget holder jeg af sport i fri luft, ikke mindst af at ride. På Fredensborg om sommeren rider jeg så meget, tid og pligter tillader det, men konkurrenceridning har jeg måttet opgive foreløbig, fordi der ikke bliver tid nok til træning om vinteren.

Spejderarbejdet lærte jeg at kende første gang på Fænø, den lille smukke ø i Lillebælt, hvor jeg som barn en sommerdag blev »afleveret« midt i en spejderlejr og tilbragte dagen med spejderne blandt telte, kogerender og almindelig lejraktivitet. Men jeg har aldrig deltaget rigtigt i en lejr, sådan som min mor gjorde det som kronprinsesse for mange år siden. Dog besøgte jeg for et par år siden den vældige pigespejderlejr ved Hald, hvor 13000 eller deromkring var samlet i en kolossal lejrby. Det var imponerende!

En anden god spejderoplevelse var verdenskonferencen på Nyborg Strand i 1963. Som Fællesrådets formand skulle min mor have åbnet konferencen, men blev til alles sorg – også sin egen – syg et par dage før, og jeg måtte holde åbningstalen på engelsk og fransk. Der var mennesker fra alle kanter af kloden, mennesker i alle kulører af alle højder og drøjder, og der var næsten lige så mange tungemål, som der var deltagere. Påklædningen skiftede fra det strengt uniformerede til flagrende, farverige sarier – og alligevel, trods alle forskelligheder kunne de mø-

des i fælles interesse om en idé, spejderideen, at man skal dygtiggøre sig, så man er selvhjulpne og kan hjælpe andre – og mødes i åbenhed uanset race, religiøs overbevisning eller politisk målsætning.

I et par år har jeg med glæde været medlem af en »seniorpatrulje«, en gruppe på 8 blå og grønne pigespejdere. Desværre opløses gruppen nu, vi er blevet for »gamle«, nogle er rejst udenlands, andre er optaget af studier, men vi mødes jo da nok nu og da. Mit eget spejderarbejde er også blevet et andet, nu hvor jeg har overtaget formandsposten for Pigespejdernes Fællesråd, den post min mor har bestridt i 26 år. I dette råd sidder der fire ledere fra hver af de to pigespejderkorps, og vi tager stilling til indbydelser til spejderne ude fra verdenen og til arrangementer herhjemme, hvor vi selv er værter. Desuden administrerer vi en dejlig lejrgrund ved Silkeborg, Paradislejren.

Jeg kan fortælle, at spejderarbejdet gror godt på Grønland, som jeg besøgte sidste år. I år har pigespejderne som en afskedsgave til min mor strikket bjerge, vældige bjerge af vanter, sokker og huer til nødlidende grønlandske børn. Senere kunne vi måske samle os om at sende bøger og tidsskrifter – jeg véd, der er brug for dem deroppe.

Vil De hilse læserne og ønske dem alle en glædelig jul!« slutter prinsesse Benedikte.

lidt om Patruljedyret

der skal behandles
som den personlig-
hed det er.
Iøv engang at
sætte dig i dets
sted.

FORTALT OG TEGNET AF THORA LUND

Vel berøjet i Latinamerika - landene hvor uro og utryghed endnu råder - er forfatteren Arne Falk-Rønne.

I British Guiana løber han på Ricardo Jataytay, pork-knocker fra Mazarunis bifloder. Det vil sige en mand, der fisker efter diamanter i flodens grumsede vand, der hvor den elektriske ål også hører til.

Ricardo har for et par år siden fundet en 20 karats diamant ca. 50.000 danske kroner værd. Det lykkedes ham i løbet af kort tid at solde pengene op.

Nu indbyder Ricardo den danske forfatter Falk-Rønne til at drage med ind i junglen på diamantjagt.

Falk-Rønne slår til og drager af sammen med en ung englænder, kaptajn Len Chandler, og med Ricardo som fører. -

På diamantjagt i junglen

AF ARNE FALK-RØNNE

I Tumureng lejer vi en kano med to negre, *Bad-Tom* og *corp'ral*, som mandskab. Vi er på vej ind til den indianerboplads ved Kurupongfloden, hvor Ricardo har lovet mig, vi kan få indianske bærere og førere, som kan tage os ad stierne over *Watabarubjergene* frem til den lille biflod, hvor han har sin claim. Vi er alene i hele verden, og vi har god tid til al ting. I trætoppene hyler de røde bavianer, og hundreder af papegøjer skriger. Af og til står kanoen ind mod en brink, hvor *corp'ral* eller *Bad-Tom* hugger en lysning med macheterne. Så hiver de Len og mig i land, så vi kan strække benene.

Bopladsen »postkassen«

»Hvordan kan du finde akawayo'ernes boplads igen?« spørger jeg Ricardo.

»Å, det er meget let,« svarer han, »når vi drejer ind på sidefloden, skal vi blot holde øje med en postkasse. Lidt fra, hvor den er, bor stammen.«

Gør han nar af mig. En postkasse midt i junglen! Vi sejler time efter time op ad sidefloden, der nu og da snævrer sig så meget ind, at kanoen glider gennem tunneler af bregner og lianer, hvor en bedøvende hede slår os i møde.

Da er vi kommet ind i de små cariboufluers kongerige, og vi er helt i deres vold. Selv om vi - så

godt det er muligt - beskytter ansigter og hænder med tøjstykker, finder fluerne vej til huden, hvor deres stik skaber en kløende betændelse.

Vore anstrengelser bliver belønnede: motorkanoen skurer hen over et par væltede træstammer og sidder fast i en mudderbanke, og dér ... ikke femten meter borte i den vildsomme vegetation, klinet inde mellem lianer og forrådnede plantedele, hænger en gammeldags engelsk postkasse! Akawayo'erne kan ikke have megen glæde af den, for dels kan de hverken læse eller skrive, og dels bliver den selvfølgelig aldrig tømt. Ricardo kan fortælle, at høvdingen har stjålet den fra handelsposten i Tumureng. Han brugte den en tid lang som rygsæk, men satte den senere op ved flodbredden foran den lille boplads for at betone, at han og hans familie regnede sig for civiliserede folk. Derfor har bopladsen fået navnet *Mailbox* (postkassen).

Hos Akawayo'erne

I *Mailbox*, hvor vi skal hente vore stifindere, modtages vi med åbne arme. Der forberedes et stort cassirigilde, og *Dollarmary*, som høvdingen Cecils kone kaldes, har nok at gøre med at tilberede cassava-øl. Det er altid vanskeligt at gengive et smagsindtryk, men efter min mening minder cassava-øl,

der indeholder mindst lige så mange procent spiritus som vort danske påskebryg, om en tallerken maizenavælling, hvori der er slået en halv flaske snaps.

Dollarmary slagter kyllinger til Len, Ricardo, *corp'ral*, *Bad-Tom* og mig. Hun steger dem over bålet med indvoldene, men hun har fjernet tarmene, som hun giver sin lille datter at sutte rene. De skal senere anvendes til buestrenge, fortæller hun, og tarmindeholdet får børnene altid overladt. Det er deres form for bolsjer og karameller.

Vor stifinder, akawayo'en *Sir-Winston-Churchill* kan gøre sig forståelig på pidgin-engelsk, og også *Longfootman*, der skal følge med os, kan et par engelske gløser. De andre taler derimod kun akawayo. Alligevel har de engelske navne, og ingen af dem ville kunne tænke sig at navngive et barn med et indiansk navn. Hvorfor? Det varer lidt, inden jeg får forklaringen: de frygter et uhyre, *Massacruman*, der holder til i lagunerne, og som, når han hører det indianske navn på et menneske, formår at omskabe sin stemme til en kæmpefrøs kvækken. Han kalder på vedkommende, og ingen kan modstå denne kalden, men må springe ud i lagunen og lade sig opæde. Nu er der det heldige, at *Massacruman* ikke taler engelsk, og den, der har et engelsk

navn, behøver derfor ikke at frygte for at blive ædt af ham!

Lejren i junglen

Et par dage senere, da vi er på vej med vore indianske stifindere op gennem bjergene, hører vi torden i det fjerne. Til at begynde med er det en fjern dur, der kan minde om bavianernes morgenkoncert ved solens komme, men støjen vokser i de kommende timer, hvor vi hugger os vej mod vest. *Longfootman* fortæller, at vi nu er i akawayo'ernes *hjerterland*, og at vi næste dag vil nå frem til deres *eketuna*, deres »store vand«: »Han mener Kamaraufaldene, som kun få hvide mænd har set før dig og kaptajnen,« forklarer Ricardo. »Det er akawayo'ernes hellige område.«

»Hvori består det hellige?«

»Her hen fører de deres døde for at begrave dem i slugterne.«

Vi er ikke nået så langt den dag, at vi kan se faldene, selv om tordenen efterhånden er vokset til en sådan styrke, at vi må råbe til hinanden. Skoven skifter karakter, og sporet fører gennem dybe kløfter, der er så snævre, at vi ved at strække hænderne ud kan række fra den ene mosgroede klippe til den anden. Det er urskovens underverden, vi nu lærer at kende. Af og til må vi lade os glide ned ad slibrige sider for blot få minutter efter at trække os

hundreder af meter op ved hjælp af slyngplanter og trærodder. Et evigt halvmørke ruger i disse slugter, hvor vandfaldets torden lukker alle andre lyde ude.

Vi indretter lejr i underskoven

Da vi er kommet op fra slugten, rigger vi lejren til for natten. For en gangs skyld vil Longfootman ikke have, at vi skal kampere direkte på stien eller i sporet; han leder os i stedet et stykke længere ind i underskoven, hvor træer og buske ligger svøbt i regndis. Fugtigheden er så stor, at det er vanskeligt at holde hålet ved lige. De to indianere tager plads lidt fra os, sætter sig og bevæger kroppene frem og tilbage, medens de synger om deres afdøde.

»Tab ikke humøret, mr. Rønne,« siger Ricardo Jataytay. »På den anden side af Kamarau-faldene er vi i diamanternes land, og så bliver alt bedre. Tag dig ikke af de to overtroiske rødhuder ... de ved jo ikke bedre ... hvis du kamperede på din fars grav, ville dit humør sikkert også være præget af stedets alvor.«

»Selvfølgelig. Der er blot en ting, jeg ikke forstår; hvorfor har Longfootman ønsket, at vi skulle slå lejr lige netop her? Hvorfor kunne vi ikke være fortsat til faldene og være gået over allerede i aften?«

Jeg taler med Len om sagen, og vi kalder de to indianere hen til os. Jo, Longfootman må indrømme, at det forholder sig, som Ricardo har sagt. Han ser over på pork-knockeren og begynder at tale med sin søn på deres eget sprog. »Hvad siger han, Sir-Winston?«

»Far siger, at Ricardo må jo kende disse folk.«

»Hvorfor?«

»For han har selv været medlem af banden!«

Kan han have fået Len og mig ud på ekspeditionen for at lokke os i et baghold? Det er næppe tænkeligt. Jeg har foretaget undersøgelser i Georgetown, før jeg rejste ud med Ricardo, og fået bekræftet, så godt det nu kan lade sig gøre, at han virkelig fandt en 20-karater, og at det meste af, hvad han har fortalt mig, er i overensstemmelse med sandheden, og man kan nu engang ikke rejse i denne del af verden uden at vise sine nærmeste en vis tillid. Skæbnen har gjort Ricardo Jataytay til vor nærmeste, og Len og jeg bliver derfor enige om, at han, indianerne og vore øvrige følgesvende foreløbig skal have vor tillid, indtil der er grund til det modsatte. Men selvfølgelig træffer vi vore sikkerhedsforanstaltninger: Len anbringer således lidt demonstrativt geværet i sin hængekøje, medens Ricardo, Bad-Tom og

corp'al ser på det. Vor medbragte negerkok, Dailey, ryster af skræk.

»Hvorfor tager du bøssen med i seng, kaptajn?« spørger Ricardo. »Det plejer du da ellers aldrig.«

»Det kunne jo være, at denne mr. Shipman dukkede op!«

»Ham skal jeg nok ordne,« siger Ricardo, »ham kender jeg.«

Et gevær kan være nyttigt

Da Ricardo et øjeblik senere er ovre hos indianerne, og Len og jeg er ubemærkede, rækker han mig geværet, som jeg stikker ind under moskitonetlet i min hængekøje, medens jeg vikler patronbæltet ind i hovedpuden.

Natten kommer, og ingen andre lyde end vandfaldets torden når os. Om så også en afdeling infanterister med hornmusik i spidsen brasede gennem underskoven, ville vi ikke kunne høre det. Derfor kan det ikke undgås, at den tanke spøger i min hjerne: hvis Ricardo vil overfalde os, kan han ikke finde en bedre nat, for Shipman's folk kan upåagtet komme helt ind på livet af os. Måske fandt han trods alt ikke selv sin 20-karater. Måske myrdede han sammen med Shipman en fredelig pork-knocker, som han vidste havde gjort det store fund. Måske var det med vilje, at han trak opholdet ud på akawayo'ernes boplad for at kunne sende et bud op til Shipman om, at vi var på vej.

Shipman's bande

Jeg kan se, han gerne vil undgå at svare på mit spørgsmål, og jeg aner, at der er noget, som han og de øvrige har holdt hemmeligt for Len og mig. Jeg presser ham for et svar.

»Vi kunne ikke nå over i aften,« siger han omsider og tilføjer: »og længere ude ved faldene holder dårlige mennesker til.«

»Dårlige mennesker! Men er der da andre end os her på egen?«

»Der er Shipman's bande, som udplynrer pork-knockere.«

»Banditter med andre ord?«

»Ja, det kan du jo godt kalde dem for.«

»Hvorfor har du ikke fortalt mig om det, før vi rejste fra Georgetown, Ricardo? Med de få våben vi råder over, har vi ikke store muligheder for at forsvare os.«

»Du må ikke være vred, mr. Rønne, men jeg syntes ikke, det var umagen værd at gøre opmærksom på en sådan bagatel.«

Jeg spørger kort for hovedet: »Hvor mange er der da i den bande?«

»Jeg ved det ikke, for der kommer af og til medlemmer over fra Brasilien eller Venezuela, og efter et godt kup trækker de sig tilbage i bjergene ... måske tyve ... måske tredive ... det er ikke så let at sige.«

Natligt besøg

Mørket er totalt. Få meter fra mig ligger corp'ral i sin køje. Han har endnu et gevær, men hvor han har gjort af det, har jeg ikke haft lejlighed til at se. Men det har været en anstrengende dag, og selv om jeg helst ville forsøge at holde mig vågen, lykkes det ikke. Jeg ved heller ikke, hvor længe jeg har sovet, men pludselig skærer en lysstråle mig ind i ansigtet. Den står som en gul, brændende sol på den anden side moskitonet, og nu ser jeg, at der også er andre lygter tændt. Len råber ind i hovedet på mig, medens han trykker nettet mod mit øre: »Vi har fået natligt besøg.«

»Af banditterne?«

»Jeg er bange for det.«

Jeg vælter mig ud af køjen, får i en fart patronbæltet om livet og griber om geværet. Da jeg får tændt min lygte og rettet den mod de andre køjer, ser jeg et selskab på en halv snes personer, som er samlet omkring corp'ral's hængeskøj. En stor tyk neger fægter med armene i luften, medens en anden holder en staldlygte op. Det regner trøstesløst, og tropenatten er bidende kold. Nu lærer jeg den rolige Len at kende fra en ny side. Han brøler vredt til de fremmede: »Tør man spørge, hvad der foregår her? Hvorfor forstyrrer I os midt om natten?«

Den store neger går hen imod

ham med en machete i hånden: »Er det Dem, der bestemmer her?« skriger han gennem vandfaldets torden.

»Jeg er kaptajn Len Chandler ... hvem er De?«

»Mit navn er Shipman ... vi ...«

Længere kommer han ikke. Ricardo springer imellem ham og Len. Han råber et eller andet. Desværre er jeg ikke i stand til at høre, hvad han siger til negeren. Jeg går hen til dem og giver Ricardo geværet: »Hold det, medens jeg taler med den fremmede,« råber jeg ind i hans øre.

»Jeg vil ikke have, at Shipman vækker os på denne tid af natten,« siger han, og jeg kan se, at hans ansigt er fordrejet af ophidselse: »Du og kaptajn Chandler rejser i mit land, og jeg ønsker, at I skal føle jer sikre.« Han peger på Shipman med sin venstre hånd, medens han ryster bassen med den højre: »He no good man ... han er ikke nogen god mand!«

I tropemørket og den tætte underskov er lommelampenes skær blot som svage gule kinesiske lanterner, der virker endnu mere uvirkelige og slørede gennem regndisen fra Kamarau-faldene i nærheden. Jeg har svært ved at se, hvad der egentlig sker, men så meget kan jeg skelne, at Shipman's folk, som står noget derfra, ikke er i besiddelse af skydevåben.

De har macheter i hænderne, men det har jo alle, som hugger sig vej gennem junglerne. »Hvad vil De egentlig på dette tidspunkt?« spørger jeg Shipman.

Nu kommer Longfootman og Sir-Winston ind i lyskredsen; de har buer og pile parat, og der er ingen tvivl om, at de vil forsvare deres ven Ricardo til sidste bloddråbe, om det skulle blive nødvendigt. Shipman vender sig demonstrativt bort fra Ricardo, som er sprunget ind imellem ham og Len. »De må meget undskylde tidspunktet, sir,« siger han til mig, »men hvis De vil følge med mig, skal jeg vise Dem, hvad der er i vejen.«

Lidt derfra i skovtykningen ligger en mand på en hjemmelavet bære bundet sammen af ru træstokke. Han ryster af feber, og da jeg holder lampen tæt ind til hans ansigt, skal der ikke nogen medicinske kundskaber til for at fastslå, at han har fået et malariaanfald. »Vi tænkte, at De som hvide mænd måske skulle have et eller andet, som kunne slå feberen ned,« råber anføreren ind i mit øre.

Jeg har selv været malariapatient, så jeg ved, hvad den pågældende må stå igennem. Vi medbringer ikke blot det udmærkede middel, Paludrin, der i nogen grad kan dæmpe malariaanfaldene, men jeg har også i medicinkassen

det relativt nye medikament, Camouquin, som formår at slå feberen ned i løbet af en dags tid. Den syge tager straks tre camouquin-piller, og jeg fortæller, at anfaldet vil fortage sig inden næste dags aften. »Vi bliver nødt til at rejse videre i morgen tidlig for at komme over faldene,« siger jeg, »men hvis De vil blive natten over i vor lejr, er De velkommen.«

Det vil Shipman og hans mænd imidlertid ikke. De har andet at gøre, fortæller de, og få minutter efter er de på vej ud i regnen og mørket. Den ene lanterne hænger i bæltet på den sidste i rækken, og Len og jeg kan ikke undgå at se det åbne blodige kødsår på hans venstre skinneben. Sandsynligvis har han ingen mulighed for nogensinde at komme til en læge, i hvert fald ikke uden at han melder sig på handelsposten i Tumorung og blive sendt som anholdt i vandflyveren til Georgetown. I den øsende regn og på de mudrede stier må han slæbe omkring med sit væskende ben.

Jagten begynder

En dag stråler solen over skovene og får de store duske af spansk mos til at tage sig ud som kniplinger. Vi er forlængst på den anden side af vandfaldene midt i diamantlandet, og Ricardo bliver sendt op i et højt mahognitræ. Han trækker sig til vejrs ved at

bruge lianerne som tove; så forsvinder han for vore øjne mellem stammer, grene og bladhang – vi hører kun papegøjernes kvinden, indtil der pludselig lyder et jubelskrig fra den forsvundne. Hurtigt kommer han rutsjende ned med kviste og plantedele omkring sig som en sky. Glad fortæller han, at han har sigtet sit claim ... bølgeblikket har lynet i solen. »Det er det smukkeste syn, I kan tænke jer,« siger han, »som når lyset falder ind gennem domkirkens ruder i Georgetown ... venner, vi er ved Joel 7 ... venner, vi nærmer os El Dorado.«

Jagten på diamanter kan begynde, og en fuldstændig ustyrlig Ricardo Jataytay hugger som en rasende lianer væk omkring det skilt, der beviser, at vi er nået til hans *claim*, hans lod. Her fandt han for mindre end et år siden sin 20-karater.

Hvis man kan tale om et fast tilholdssted i livet for en person af Ricardo's type, må det være junglerne og floderne omkring dette blikskilt. Det har større værdi for ham, end en gældfri herregård ville have for de fleste af os andre.

Men i Øst-Kurupongfloden foran lejren ved Joel 7 finder vi kun *industrial's* og *melé'er*, diamanter, der er så ubetydelige af størrelse og karatindhold, at en halv snes af dem tilsammen kun indbringer ca. 4 dollars. Vore folk arbejder hele dagen; endnu ansføres de af den optimisme, som Ricardo's tidligere held har vakt, men jeg kan ikke undgå at mærke, hvorledes den langsomt siver bort – som luften, der går ud af en cykelring med dårlig ventil.

Ricardo, der nu må betegnes som ekspeditionens egentlige fører, finder det efter fem dages koncentreret arbejde bedst, om vi deler os op i hold. Len og jeg følger Ricardo et stykke op ad Øst-Kurupong, hvor han hugger en sti en halv times gang ind i urskoven.

Foran os ligger en bræmme af bregnetræer, bag hvilke vi skimter en højere bevoksning. I hundredvis af store hvide fugle basker op fra grenene, cirkler over stedet, men vender et par minutter efter tilbage og sætter sig som tilskuere omkring os. »Det er *White Bird's Creek*, de hvide fugles lagune,« fortæller Ricardo. »Den hører til min *claim*, men dengang nåede jeg aldrig at undersøge den, så travlt havde jeg med at komme til Tu-

mureng med min 20-karater og få hældt noget øl i halsen.«

Her begynder vi nu at arbejde. I skovbrynet bygger vi et hytteskelet, som vi forsyner med bladsværk. Det må Len og jeg gøre, for Ricardo er allerede i gang med dykningen. Han er alene om det – den assistance, vi nu og da giver ham, er vist ingen virkelig hjælp, og det er også med nogen ulyst, jeg vader ud i det mudrede vand og ryster sigten med grumset i. For hver dykning må vi bøje os med hovederne under vandet og hente stenene op. Men i de to dage, hvor vi ikke finder det ringeste af interesse, ser vi heller ingen elektriske ål eller den mindste antydning af nogen fisk. Menuen står nu mest på tørret baviankød, og det er ikke den ret, jeg sætter mest pris på.

Den tredje dag ved 10-tiden, da Len og jeg dører i hytten over vor sidste slurk whisky, som vi har delt op i blikkrusene, hører vi et jubelskrig fra mudderpølen. Ricardo har leveret det med en sådan kraft, at vore naboer – de hvide fugle – forvildet er flagret i luften. De står endnu som en sky over hovederne på os med dun-totter dryppende, da vi med krusene i hænderne kommer ned til bredden. Her finder vi Ricardo med en lille sten i højre hånd. Han er helt ude af sig selv. Han er nærmest i trance. Han bliver ved med at kysse den, medens han råber: »Kom og lær »diamanten« at kende! Kom og kys »diamanten«!«

For første gang ser jeg en usleben diamant i dens så at sige naturlige milieu, og jeg må give vore pork-knockere ret: man kan ikke tage fejl af den og af en almindelig sten. Det er så heldigt, at solen netop skinner i dette øjeblik, dens stråler samler sig i stenen og får den til at funkke. »Det er jo ingen 20-karater,« siger Ricardo, da han har fået samlet sig lidt efter det første glædesudbrud, »men jeg vil regne med, at den er på ca. 5 karat.«

»Hvor meget er den værd?«

»Jeg vil tro, at denne her er på lidt mere end 5 karat. Jeg kan nok få en 5–600 dollars for den i Tumureng.« Han kysser atter diamanten vildt og inderligt.

I ro og mag sejler vi tilbage ad diamanternes kongevej, den øvre Mazaruniflod, med 5-karateren sikkert anbragt i Ricardo Jataytay's brystlomme. Vort eventyr vil snart være forbi. –

SPÆNDENDE

Oplevelser

I Vinterskoven

FORTALT AF C. M. POLLESEN
ILLUSTRERET AF MADSE STANGE

Det var en måneløs nat og meget koldt. I snelandskabets underlige halvlvs virkede de bladløse træer i markskellet så underligt lodne og rimtågen lå som et uldent tæppe over mosen og de lavere marker.

Der kom et dyr i hastigt men lydløst trav langs hegnet. Det var en gammel hanræv på togt efter noget spiseligt. Den standsede op et øjeblik for at vejre og lytte, medens dens ånde som små dampskyer stod omkring det røde gavtyveansigt. Det var ganske vist umuligt at se dens farver og afgøre, om det sølvhvide skær over den grårøde ryg mon var vinterdækhårenes forlængede spidser eller det bare var rim. De sorte øretrekanter vendte og drejede sig for at fange alle lyde og dens næsebor udvidedes. Men alt var stille, for stille for et rovdyr på fangst. Men hvad, sneen havde ligget højt i ugevis nu, og mark-

hvide vinterpels, og dens stenkulsøjne gnistrede af sult og arrigskab. Den forsvandt så betids i et åbent drænrør, at dens store konkurrent ikke fik lejlighed til at sætte en pote på den.

Fra mosen fulgte ræven et skelhegn et langt stykke op mod skovbrynet. Her lå ganske vist et hus, selve skovfogdens, og ræven vidste fra tidligere besøg, at der også var hunde her. Hele to endda. Men der var også noget andet. Bag huset på en stump mark med tæt skov på de tre sider fandtes indhegnede løbegårde og lave træskure. Ikke høns, nej; det var mere fornemt. Skovfogden opdrættede fasaner, og netop i disse dage havde han fået nye avlsdyr hjem. De var ikke hårdføre, disse fasanhøns, men gik i husene om natten i denne tid, hvor frosten bed så hårdt.

Ræven nærmede sig stedet

get nyt, der var kommet til siden dens sidste besøg. Lige op ad hegnet lå 4-5 store sække strøelse. De lugtede svagt af menneske – men det gjorde snart alting efterhånden – og den hoppede beslutsomt op på dem. Herfra og til hegnets øverste kant var nu ikke højere, end den let kunne klare det i et spring. At der ikke var sække på den indvendige side til at sikre tilbagevejen, ænsede den ikke. Nu var den inde og strøg hastigt rundt om træskuret med al den gode mad, der så småt begyndte at skræppe op, foruroliget af rævens tydelige snøften udenfor.

Indgangsåbningen var ikke lukket, men temmelig lille for en ræv på 10 kilo. Under fasanhønsenes tiltagende kaglen lykkedes det for den at knibe sig igennem. Den var jo slunken; havde den spist, ville det være umuligt at slippe igen. Nu steg spektaklet derinde

punkt næsten fremme ved fasanburene, hvor disse mørkets gerninger foregik. Det var lavbenede støvere, ikke særlig hurtige, men meget sikre på spor. Ræven forsvandt øjeblikkeligt i den tætte underskov og var på få minutter så langt borte fra gerningsstedet, at den kunne standse op ved nogle store bøge og overveje situationen. Den hørte vedholdende glam fra de to støvere, der hurtigt nærmede sig. Ræven kunne tydeligt fatte, at de var den på sporet og den vidste, der ikke blev madro, før de var ledt på afveje. Altså skræbde den en fordybning i sneen ved en trærod, lagde forsigtigt sin dyre fangst, fasanhønen, deri og dækkede den omhyggeligt til med løs sne. Derefter fortsatte den dybere ind i skoven.

Øvre i bakkerne under de store graner var der et gammelt gravkompleks, gravet større og dybere

musene var forlængst færdige med de lange tunneler under denne, der forbandt deres jordhuller med forrådkamrene eller bare førte hen til slægtninge i andre agerfurer.

Ræven fortsatte ud over åbent land og lagde af gammel vane turen gennem mosen med de tilfrosne vandhuller. Ikke for det; nu havde den vel fire nætter i træk været den vej og ikke set den mindste fjer af de rørhøns og krikænder, som efteråret igennem havde haft tilhold her. Men der kunne jo være sket et eller andet i dagens løb. Der var også vandrotter her, mosegrise, men dem var det endnu vanskeligere end musene at få fat i på denne årstid – de havde lange gange under jorden og lavede endda muldskud i engen som regulære muldvarpe. Det eneste ræven så, var et glimt af en hermelin, en lækat i sin

uhyre forsigtigt; det gjaldt jo om at undgå al utidig opmærksomhed, specielt da fra de to køtere på stedet. Men alt var tyst og roligt. Fra skovfogedstedet skinnede lys fra et enkelt vindue, gulligt i det blåhvide vinterlandskab. Den listede sig hen langs burene og stak yderst forsigtigt sin snude ind gennem en sprække i trådnettet. En liflig duft af varm fugl strømmede den i møde og der var ikke længere til træskuret i hjørnet, end den omtrent kunne nå med en pote – men der var bare det høje trådhegn imellem. Automatisk registrerede dens ører enhver lyd fra beboelseshuset, hvor tobenene holdt til og havde for skik om aftenen at lukke tæt og solidt, hvorefter sære metalliske lyde begyndte at trænge ud i vinternatten. Mærkeligt – som om lyde kunne spises.

Ræven opdagede pludselig no-

og rummet fyldtes med støv fra baskende vinger.

Støjen måtte være hørt i huset; en dør smækkede og der lød træskoklapren på stentrappen. Så opfattede ræven gennem fasanernes kaglen den frygtede lyd af hundegøen, der hastigt kom nærmere – den snappede en stor fasanhøne om halsen, og dennes alarmskrig døde bort i et gisp. Instinktmæssigt prøvede ræven ikke at forcere den smalle indgang med bytte i munden, men satte i et mægtigt spring op gennem den brede luftventil i loftet. Ude på skurets tag tøvende den et øjeblik – så fattede den, at trådhegnet var lige ved huset og den satte af, næsten vandret ud fra taget. Dens lange buskede hale stod som en vajende fane efter den, og den landede sikkert på alle fire poter langt på den rigtige side udenfor hegnet.

De to hunde var på dette tids-

gennem talløse generationer af grævlinger. Ja, det første hul havde været der allerede dengang der endnu hørtes snøft og grynt fra vildorner i skoven, og efterhånden var hele bakken gennemkrydset af et vidt forgrenet rørsystem. Der var næsten tyve ind- og udgangsrør, nogle skjulte under trærodder eller tætte buske, andre frit fremme med store dynger udskrabt sand. Nogle førte lige ind til en hule, hvorfra der igen gik næsten lodrette forbindelsesgange til 2-3 etager dybere liggende rørsystemer med andre huler eller kedler, hvori beboerne enten sov vintersøvn eller havde deres spæde unger i sikkerhed. Der var også enkelte ventiler, smalle, lodrette rør, der førte op i fri luft. For ikke at risikere ubudne gæster fra den kant, var disse ventiler løst stoppede med brombærranker eller tjørnegrene. Alt i alt var bolig-

komplekset et fremragende stykke ingeniørarbejde.

Nu er så stort et graveanlæg hjemsted og tilholdssted for et helt dyresamfund. I forårstiden havde en gravand udrugget 14 æg her, og sommeren igennem var det bolig for et kuld rævehvalpe. Da disse flyttede, ankom en aldrende grævling for at sikre sig et lunt vinterhi. Den brugte en uge til at fjerne rævenes affald, iberegnet hæskarer af sultne lopper, og derpå to uger til at slæbe blødt mos og tørt græs ned i den dybest liggende kedel, hvor den indrettede sig på at sove den værste vintertid bort. Omtrent samtidig flyttede et pindsvin med samme hensigt ind i et blindt rør højere oppe. I efterårstiden søgte snoge og hugorme derned for at ligge i vinterdvale, i de kølige aftener hørte man raslen af deres bugskæl, når de gled ned ad de

ud og ind fra mange åbninger og den gamle hanræv styrede på sin flugt lige mod en af disse, smuttede hastigt ned, krøb gennem en vinkelgang, skiftede etage og forsvandt så stilfærdigt ud af et hul højere oppe på skrænten. I en bue strøg den tilbage igen, hvor den var kommet fra. Den passerede herunder tæt forbi de to støvere for opgående. De glammede stadig højlydt og var lette at undgå. Deres medfødte jagtinstinkt og den friske rævefært i sporet holdt dem i fuld fart.

De nåede næsten samtidig den store bakke med gravkomplekset. Sporet førte dem lige til nærmeste nedgangsrør og de røg uden mindste betænkning på hovedet derned for at straffe den formastelige, der så frækt havde krænket deres herre og mesters ejendomsret derhjemme ved at bryde ind og skammeligt undlive

hops i øret, og hunden snurrede rundt for at komme væk fra det røde gespenst, der lod til at have alle fordelene på sin side. Den muflede hen over sin kammerat for eventuelt at føre angrebet frem fra en ny side; helt uerfaren i gravjagt var den nu ikke.

Den mavede sig ned ad en sidegang, men her dukkede endnu en ræv op. Denne var ung og sad ikke beskyttet i noget blindt rør, hvorfor den flygtede for hunden. Da den var mere huskendt, forputtede den sig kort efter, og støveren prøvede at finde tilbage til sin fælle. Denne på sin side havde følt sig utryg ved at være ene og var nu selv på vandring. Herunder stødte den på hunræven, som nok åbenlyst stak af, men kun for at finde et strategisk sikkert sted, Hunden fik herunder fat i rævens lange lunte og rev en dusk uldhår af, som den i

Det er ikke godt at vide, hvorlænge dette postyr havde varet – om ikke en større og mere farlig fjende havde blandet sig i begivenhederne. Fra nederste stokværk hørtes en vred grynten, og den gamle grævling, der langt om længe havde mistet tålmodigheden, kom masende op. Det var dens hus og den ville ha' fred. Nu skulle i hvert fald en gravhund ikke have givet op, men disse støvere, der nok havde kampmod og vilje, var ikke udrustede til at møde en vintersur grævling på hjemmebane. Det var dem komplet umuligt at få bid til det store, 20 kilo tunge dyr, der havde en fast taktik med lynsnart at snurre rundt lige foran dem og med de kraftige bagpoter overdænge dem med en sand regn af grus og sten, så de tabte pusten og nær var blevet levende begravet.

grusede gange. Masser af rov- og løbebiller søgte ligeledes derned ved den tid for at forlænge livet nogle måneder og måske kapre lidt føde, affald fra de større dyrs hjemslæbte bytte. Enkelte sommerfuglelarver var fulgt efter og hang nu som pupper under loftet og raslede tørt. Flere store tudser havde ligeledes forsøgt sig. Nogle af dem blev opdagede og spiste, fordi de tildrog sig uheldig opmærksomhed ved den hørlige bumpen fra deres kluntede hop. Hen i december kom så en hunræv og sov dagen bort i den midterste afdeling. Nu omkring juletid, hvor rævenes rolletid begyndte, indfandt sig ofte hanræve, der søgte at gøre deres poter grønne hos skønheden. De sad rundt omkring, hver i sit rør og var ikke nået videre end til at snørre ad de andre grimme fyre i de andre rør. Talrige spor af disse friere førte

en avlsfasan næsten for øjnene af dem. Og hvad, de var jo to mod een.

Det gik bare ikke helt så glat som ventet. Nede i det underjordiske begyndte modgangen. Den første af støverne havde for megen fart på og kurede omtrent lige i favnen på en velvoksen ræv, der havde forskanset sig ved at gå baglæns ind i et blindt rør. og nu halvt om halvt i farten betragtede den anmassende fremmede som en slags rival, der skulle kanøfles. Den viste derfor alle sine tænder – og det var mange – skinnende hvide og skarpe, og undså sig ikke for at smække dem sammen om et af støverens lange, hængende ører. Denne udstødte et hyl af smerte og overraskelse og retirerede nogle skridt, men blev så igen skubbet frem af sin kammerat, der masede på for også at være med. Nyt

farten fik i den gale hals. Det gav krillehoste og den fik sand i mund og øjne. Yderligere var den kommet for voldsomt omkring et hjørne i en af gangene, så en stor sten i loftet løsnede sig og faldt ned på dens ene pote. Den hørte sin fælle, den anden støver, pibe ynkeligt og derpå halse arrigt, men kunne ikke finde ud af, hvor det foregik. Den kunne ikke vide, at kammeraten i skyndingen var kommet helt op i røret, hvor det vintersovende pindsvin lå – og her havde jaget sin følsomme snude for langt ned i pindsvinets lune mosdyne. Selv trådte den på en sammenrullet hugorm i et andet rør, og den vilde men langt fra støjfri jagt med potekrads og glammen rasede videre gennem de mørke og snævre gange, hvor rævene ustandselig flyttede sig og var her og der, og ingen steder alligevel.

Efter få minutters forløb opgav de og retirerede op – på skrømt følgende sporene fra rævene, der klogeligt var stukket af i tide.

Da de nåede ud i fri luft, var der ganske vist nye rævespor at følge i forskellige retninger, men de to hunde rystede det værste sand af pelsen og fik så nogenlunde slikt deres sår – den ene med et øre komplet i laser, den anden med dybe rifter i det bløde snudeskind og en stor afskrabning på ryggen, derpå listede de tavse og stille hjemad i en gangart, der bestemt ikke lignede den festlige udtur.

Nede ved de store bøger mere anede end så de en mørk skygge rejse sig fra et måltid, der havde smagt den ganske udmærket. Det var den gamle hanræv, der just nu tyggede på de sidste rester af fasanhønen, før den begav sig ud på et nyt eventyr –

JUL

1

Julepapiret bliver for hvert år finere. Dyrere bliver det også – ja, sommetider koster det lige så meget som gaven, det skal pakkes om, og det er der ingen mening i. I år laver vi papiret selv. Der er jo muligheder nok både for de fingersnilde, der selv kan få ideerne, men også for de mindre fantasirige, der må være glade ved, at andre fortæller dem, hvordan de skal gøre det.

Man kan pakke sine gaver i almindeligt hvidt maskinpapir og pynte det med klip fra kort og blade og tidligere års gemte julepapir. Man kan også tage en grøn »speed-marker« og tegne grønne kranse og bagter med den røde give dem bånd og sløjfe.

LEPAPIR

FORTALT AF ANNE SOFIE HERMANN · TEGNET AF THORA LUND

2

Fine ting kan laves af silkepapir, som man klipper små lette krimse-kramse figurer ud af og klæber på med en anelse lim.

En stor kartoffel, som så aldrig skal opleve at blive skrællet og serveret dampende på et middagsbord, skæres over, og selv den usleste tegner kan med en kartoffelkniv udskære en kliche af en stjerne eller en grangren og så svup-svup fra tallerkenen med plakatarve fylde papiret med tryk. Når man har øvet sig lidt, behøver man ikke grise, for så ved man nøjagtigt, hvor tyk farven skal være.

Men skal man lave det *helt* elegante papir, og det være sig enten til en løber eller indpakningspapir, ja, så tager man, som tegneren har gjort det, noget rødt ensfarvet, ikke for glat papir og pynter det f.eks. som efter modellen til venstre med små moderne nisse-mænd (model nr. 1). Først inddeler man sit papir som en murstensmur, det gør man, om det skal blive ordentligt og pynteligt. I pap eller tykt karton klipper man figuren 1a ud og lægger den på papiret og maler uden om nissen med mørkere bundfarve. Farven er reklamefarve eller plastikmaling, og penslen skal være lidt stiv. Skæg på nisser er som bekendt altid hvidt, og hertil bruges den figur, der ligner et halvt tandhjul (1b), for det giver det skæg, som er mode blandt nisser i år.

Nemmere er det nok at begynde med model nr. 2. Der har tegneren brugt den runde karton oven i nescafedåserne. Også her males udenom den runde skive, og bagefter males den hvide stjerne (2b). Hvis man synes, det pynter – og det gør det da – dupper man til sidst skygger på med en tot vat.

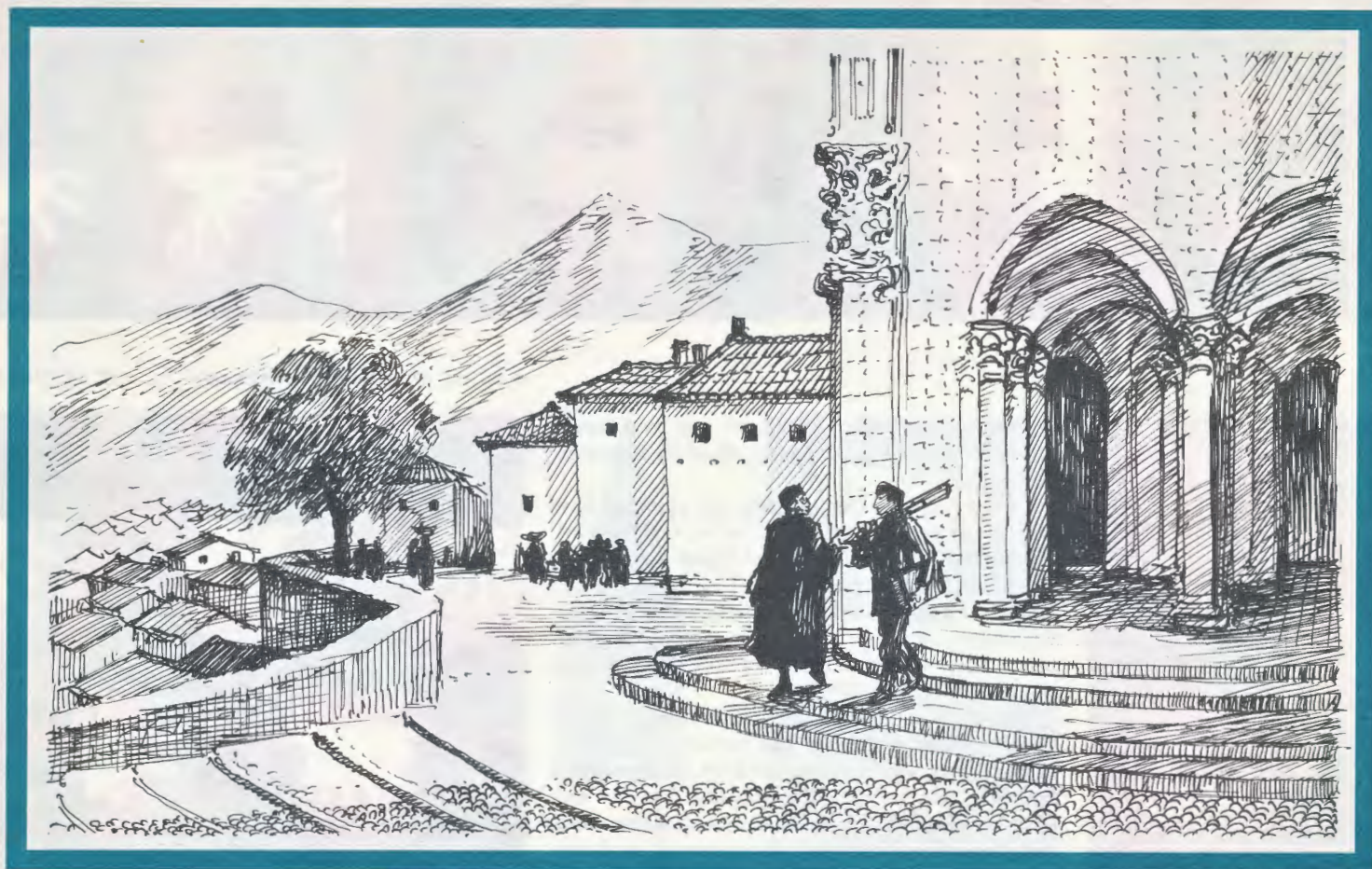
Til den sidste idé (nr. 3) har tegneren først inddelt sit papir i små mursten som nederst på siden her, og så har hun klippet de små »krukker« (3a og 3b) ud. Ja, man kan jo godt nøjes med at bruge bare en krukke, og så får man et stilfuldt papir, men det er jo ikke særlig juleagtigt. Det bliver det imidlertid, når man oven på sin hvide krukke sætter den sorte, for så har man fluks en lille stiliseret snemand, og kan vi lide det, giver vi ham bagefter med en tynd pensel et ansigt og en grangren at bære. Når I først er i gang, så véd jeg godt, hvordan det går: så kan I slet ikke holde op, og I bliver dygtigere for hvert ark. I går i gang med. Og hvis man har en god ven eller en sød tante, der har fødselsdag i december, ville det være en god idé at give vedkommende en rulle hjemmelavet julepapir.

Men prøv jer også frem med grønt bundpapir, som I fylder med dunkle granskove, eller hvad med blåt papir med en svimlende mælkevej af stjerner?

Hvorfor taler vi for resten hele tiden om julepapir? Året er jo fuldt af fester og mærkedage. Jeg får pludselig sådan en lyst til at lave et ark med store gyldne solsikker og stive grønne blade!

3

AF KELVIN LINDEMANN · ILLUSTRERET AF SVEN OTTO

En fortælling om **EN VEN OG EN HALV**

Det hændte mig engang, at jeg som ung mand opholdt mig en vinter i den lille spanske bjergby Teruel, som ikke er kendt for andet end sin alt for store domkirke. Jeg besøgte flere gange kirken for at se dens berømte malerier, og ved disse lejligheder kom jeg i snak med sognepræsten, pater Miguel.

Han var naturligvis katolik og havde en anden opfattelse af kristendommen end den, jeg var opdraget i. Nu er ungdommen ikke altid så tolerant, som den går for at være, og jeg kunne vist sommetider med unødigt hef-

tighed imødegå den blide pater Miguel, og jeg regnede ham nok for en underlig gammeldags træsko.

Juleaften sad jeg på mit hotelværelse. Det var ikke særlig hyggeligt, men så kostede det heller ikke mere end fyrre øre om dagen. Der var da heller ikke engang et vindue, men kun en seng og en servante.

Det var altså juleaften, som man ikke fejrer sydpå. Men hjemme sad de jo, hele familien, ude på gården og fejrede jul. Mine fætre og kusiner hentede træet i skoven, og der var varm gløgg

til dem, når de kom hjem. Så begyndte den lille landsbykirkes klokke at kalde til gudstjeneste. – Ja, der var vel ikke noget mærkeligt i alt det; men det står i en særlig glans, når man er langt væk fra hjemmet.

Så bankede det på døren, og pateren trådte ind. Han smilede lidt genert og sagde, at han jo vidste, at deroppe hvor jeg kom fra, fejrede man jul dagen før alle andre. Julemåltidet var en så vigtig ting, at paven havde givet dispensation, så danske katolikere kunne spise gæsteg. Nu var jeg alene i hans lille by, og han

spurgte, om jeg ville gøre ham den glæde at spise et måltid med ham? En lille kylling havde han skaffet til mig, selv kunne han jo kun spise fisk.

Jeg takkede ham for hans venlighed og fortrød nu den stædighed, hvormed jeg havde fastholdt den evangeliske opfattelse af skriften.

» – Og måske De også vil modtage denne gave fra mig i anledning af højtiden?«

Han lagde en lille tyk bog i slidt skind på servanten.

– »Vi talte en dag om venskab og kammeratskab,« sagde han –

»det betyder noget for Dem, forstod jeg, og det kan måske blive den dirk, der åbner den sande tro for Dem. For blandt meget andet er julen også *kammeratskabets fest* – men det kan De altsammen læse om i denne lille, gamle bog.«

Han smilede, mindede mig om at komme og gled stille ud af døren.

Jeg tog den lille bog i hånden. Forfatteren var en vis Don Juan, en spansk prins, der levede for mange år siden. Hans fortællinger om grev Lucanor er klassiske. Fra en af dem har H.C. Andersen taget ideen til *Kejserens nye klæder*, som altså slet ikke er dansk.

Det var et helt andet eventyr, der stod i denne lille bog. Det havde en gammeldags, meget lang titel: Angående hvad der hændte en mand, der havde en søn, der sagde, at han havde mange venner.

Og det begyndte sådan:

Engang da grev Lucanor talte med sin rådgiver, Patronio, sagde han følgende:

» – Patronio, efter hvad jeg må tro, har jeg en del venner som intet vil lade ugjort for at bevise deres venskab for mig, om det så skal koste dem deres liv. De

fortæller mig alle, at de aldrig vil svigte mig. Som De ved, kære Patronio, nærer jeg tillid til Deres sunde dømmekraft, og jeg beder Dem fortælle mig på hvilken måde, jeg bedst kan erfare, hvem af alle disse venner jeg virkelig kan stole på, når det gælder.«

» – Kære grev Lucanor!« svarede Patronio. » – Vi kan være enige om, at gode venner er en af de bedste ting, livet har at byde på, men desværre, der er een ting, man kan være forvisset om i dette liv: Når en mand er i den situation, at han har brug for venner, vil han altid finde færre, end han havde regnet med. På den anden side er det temmelig vanskeligt, når faren ikke er overhængende, at finde ud af, hvem der vil være en tro ven, når nødens time er inde. Men for nu at illustrere, hvad man forstår ved en god ven, skal jeg fortælle Dem, hvad der hændte en vis mand, der havde en søn, der troede, at han havde mange venner.«

Denne gode mand, som jeg vil tale om, havde en søn, han holdt meget af og foruden mange andre gode råd, indskærpede han sin søn, at han altid skulle gøre sig fortjent til et stort antal venner. Og sønnen lagde sig rådet på

sinde. Han kom sammen med mange andre unge mænd og brugte mange penge på dem. På den måde troede han, at man kunne få venner.

En dag spurgte faderen ham, om han havde gjort, som han var blevet rådet til og havde skaffet sig nogle venner. Det svarede sønnen bekræftende på. Blandt hans mange bekendte var der især ti, som han kunne stole på i eet og alt. Disse ti venner ville aldrig svigte ham eller forråde ham.

Da faderen hørte dette, roste han sønnen stærkt. Det var virkelig fantastisk, at han i løbet af så få år havde været i stand til at skaffe sig ti venner! Han selv, som var en gammel mand, havde gennem et langt liv ikke kunnet skabe sig nær så stort et antal venner. Alt i alt havde han kun, siger og skriver, een og en halv ven!

Det syntes sønnen, var et underligt svar, og han forsvarede sine ti venner med varme og overbevisning.

Da faderen hørte, hvor ivrigt sønnen tog sine venner i forsvar, foreslog han, at sønnen burde bevise sin påstand ved at sætte sine venner på prøve. Faderen

foreslog, at han skulle tage en slagtet gris og lægge den i en sæk og med denne sæk på skulderen, skulle han besøge en af sine venner i dennes hus og, når de var i enrum, fortælle ham, at sækken indeholdt liget af en mand, som han ulykkeligtvis var kommet til at dræbe. Han skulle ikke lægge skjul på, at hvis dette drab blev opdaget, ville han næppe kunne slippe fra det med livet i behold. Og han måtte ikke undlade at fortælle, at alle medvidere ville få samme skæbne som han.

Han skulle så opfordre sine venner til at yde ham den hjælp, de var i stand til og gøre fælles sag med ham.

*

Sønnen syntes, det var en god ide. Han tog en sæk med en slagtet gris på ryggen og besøgte sine venner og fortalte den historie, han og faderen var blevet enige om. Alle vennerne udtrykte den største medfølelse med ham. De forsikrede ham om deres venskab og erklærede, at de var villige til at hjælpe ham på alle måder og af deres yderste kræfter, men i dette tilfælde gjorde jo særlige forhold sig gældende: Her stod jo deres liv og hele ejendom på spil, og af hensyn til deres pårø-

rende turde de ikke gøre sig til hans medskyldige. Samtidig bad de ham om ikke at fortælle deres fælles venner, at han havde besøgt dem. Nogen af dem lovede at huske sønnen i deres bønner, og andre forsikrede ham om, at de ville bevare venskabet til det sidste. Selvom sønnen skulle blive henrettet, hvad de ikke troede ville ske; men skete det, ville de drage omsorg for, at han fik en ærefuld begravelse.

Det lykkedes ikke sønnen at komme af med sækken med den slagtede gris. Han vendte tilbage til sin faders hus og fortalte, hvad hans venner havde sagt. Faderen lyttede med et lille smil og sagde, at det i grunden ikke var gået anderledes, end han havde tænkt sig, at det ville. Når man kommer op i årene, lærer man, at der ganske vist ikke er så stor forskel på de genvordigheder, menneskene må gennemgå, som der er på de mennesker, der er sat ind i verden for at bevise deres styrke ved at bære dem. Selv havde faderen kun een ven – og ham, som han havde kaldt for en halv ven; men han foreslog, at sønnen nu skulle besøge faderens »halve« ven.

Sønnen tog da igen sækken med

grisen på nakken for at undersøge, hvad faderen havde ment med en halv ven. Han bankede på døren hos sin faders halve ven og fortalte ham den samme historie, som han havde fortalt sine egne ti venner. Han fortalte også, at han forgæves havde henvendt sig til sine egne venner, før han nu havde den dristighed at henvende sig til en af sin faders venner og bede ham træde hjælpende til i denne fortvivlede situation.

Faderens ven havde lyttet til historien. Han sagde så, at han jo ganske vist ikke kendte den unge mand og ikke kunne have nogen følelse af hengivenhed eller venskab for ham, men fordi den unge mands fader var hans gamle ven, ville han hjælpe den unge mand.

Han tog sækken fra ham og gravede den ned i sin ferskenhave og dækkede stedet til med gamle blade for at skjule den misgerning, han troede havde fundet sted.

Sønnen gik så hjem og fortalte faderen, hvordan han var blevet modtaget af den »halve« ven.

Nu var der sket det i byen, at en mand var blevet dræbt, og ingen vidste, hvem der havde

gjort det. Men da mange mennesker havde set den unge mand vandre om i byen ved nattetid med en sæk på ryggen, der så ud til at rumme liget af en mand, faldt mistanken hurtigt på ham. Øvrigheden sikrede sig den unge mand, og han blev stillet for retten og, trods sine benægtelser, dømt til døden.

Men inden dommen blev fuldbyrdet, trådte en mand frem for dommeren. Det var faderens anden ven. Han erklærede, at han ikke troede på den unge mands skyld og bad dommeren løslade ham i nogle dage, så han kunne skaffe beviser for, at han var uskyldig. Vennen ville så overlade sin egen søn i rettens varetægt, og hvis den unge mand ikke mødte op til den aftalte tid, skulle hans egen søn lide straffen.

Dette gik dommeren ind på og løslod den unge mand. Og da han først var på fri fod, hjalp faderens ven ham til at flygte. For at redde sin vens søn, ofrede han sin egen søn.

» – Og nu, grev Lucanor,« sluttede Patronio, – »har jeg vist Dem, at de fleste af dem, der kalder sig vore venner, kun er lykkes venner, og de vil forsvinde, når

lykken ikke er med os mere. Og denne del af min historie, vil De nok synes er temmelig sandsynlig og i overensstemmelse med Deres egne erfaringer i livet. Men at venskab kan gå så vidt, at man for at redde sin vens søn, er villig til at ofre sin egen – er villig til at sætte ham i pant hos en dommer, det stemmer ikke med Deres erfaringer?

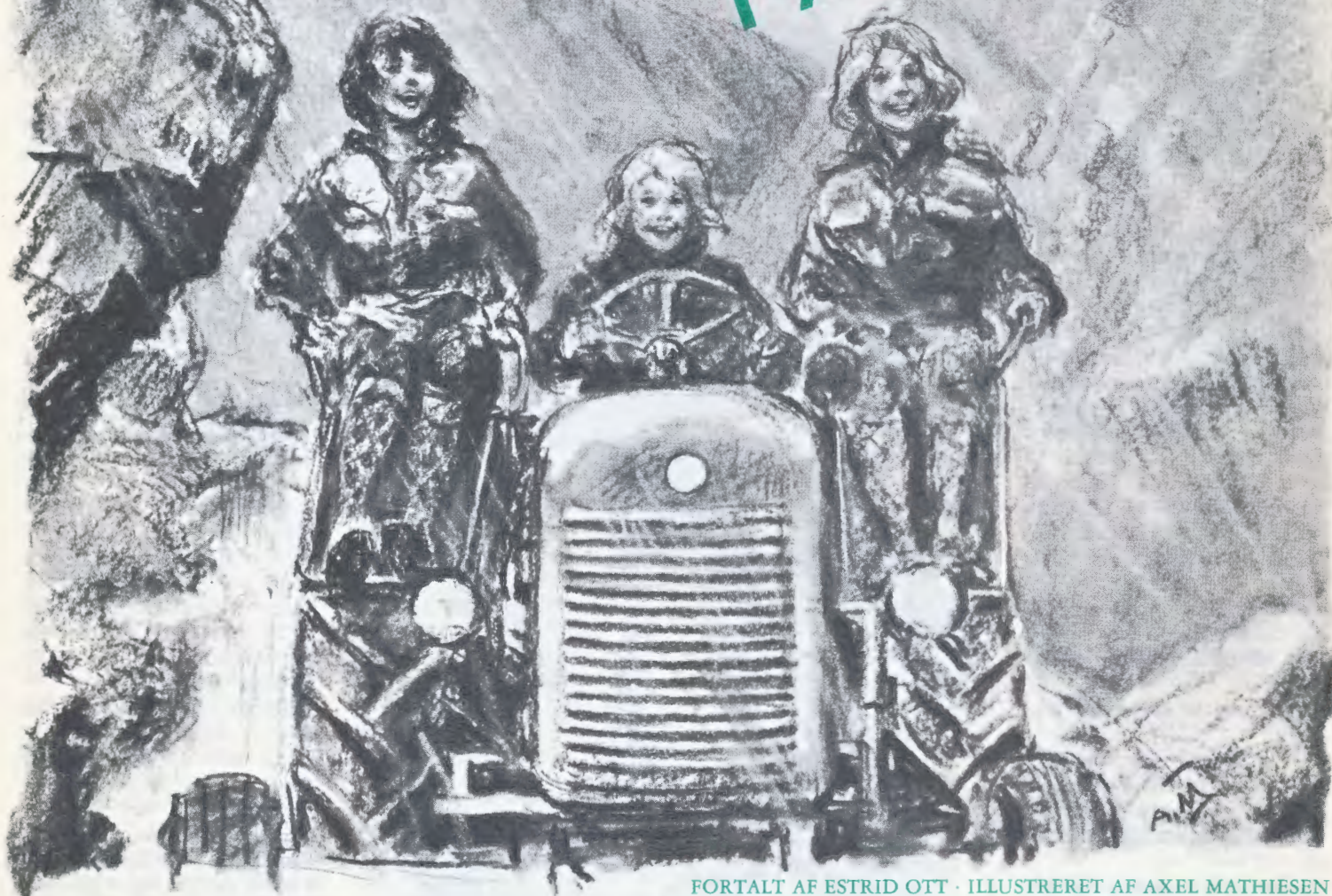
Og dog – forklarer denne historie os ikke noget, som vi ellers har vanskeligt ved at forstå: At den gode Gud i den første jul overlod sin søn til en jordisk dommer, for at Han, den skyldfrie, skulle dømmes for de synder, som vi, de skyldige, var straf skyldig for?« Hvor tarveligt livet end sommetider kan være, og hvor usle menneskene end sommetider er, så viser denne historie om julens mening dog, at Gud ikke er så ufattelig fjern, som vi sommetider tror. At sådanne enkle begreber som venskab er af guddommelig oprindelse og ikke dårskab for Himmelen!

— — —

Greven fandt, at denne fabel var så træffende, at den burde nedskrives og bevares for eftertiden, hvilket nu er sket.

EN KLATRETUR I ALPERNE

FORTALT AF ESTRID OTT · ILLUSTRERET AF AXEL MATHIESEN

Traktoren svinger ud på den stejle vej fra Hedys gård, som ligger midt i byen Triesen, for byer i fyrstendømmet Liechtenstein er nu noget for sig selv.

Hedy kører traktoren. Hendes blå øjne er beslutsomme; men de er også glade, for hun elsker at køre traktor, og hun er meget stærk – og høj for sine 13 år.

Hendes spejderkammerater, den 16-årige Ilse og den 15-årige Marie svæver højt over Hedys hovede på hver sit ubekvemme jernsæde uden rygstød. De er iført knæbukser, tykke, lange strømper og alpestøvler.

Traktoren larmer, så de ikke kan høre ørenlyd. Men inden de passerer det øverste hus, bryder de ud i 3-stemmig sang. De ka' ikke la' vær'. Det ligger dem i blodet. Sang og eventyr og skøn natur hører sammen.

Så, nu går det brat tilvejs, op ad Lawena-åsen ad en smal, brat alpevej, hvor kun traktorer kan køre. De kan se helt ned i bunden af den afgrund, de kører langs med. På deres venstre side er der skov, som kryber op ad Alperne, helt op til alpegræsgangene.

Blæse være med, at det regner, for de kommer med store nyhe-

der, og støvregn værner man sig hurtigt til, når man er godt klædt på. Nu regner det værre; men pyt med det. Traktoren kører ind i en skov og bugter sig videre op. – Et henrykt vræl, når grene har samlet en hel pøs vand, som de sender ned i deres hoveder. Så kører de på ny langs afgrunden. Snart standser de for at kigge sig tilbage, for her oppe fra kan de se helt ned til Rhinen, som bugter sig igennem dalen og danner vestgrænsen til Schweiz. De begynder at tælle byer i Schweiz og i Liechtenstein. Overdækkede træbroer fører over Rhinen fra land til land. Bønderne

dernede kan dyrke både majs og vin og hvede, enten de bor i Schweiz eller i Liechtenstein. Men her oppe er der skov – og rydninger med alpegræs.

Nu kører de videre, og sangen løfter sig i regnen. Traktoren sprøjter mudder til alle sider. Nu forstummer den glade sang, da de passerer et lavt trækors ved vej-kanten. Her omkom Mariess bedstefar, da han var ved at fælde et træ, som styrtede ned over ham og dræbte ham på stedet. Dengang var hendes mor kun fem år; men hun har aldrig været bange for trolde og spøgelser, som man-

ge tror huserer i Lawena-afgrunden, et dybt hak skåret ud af voldsomme vandstrømme, som kom brusende ned over Alperne fra gletcherne og fra de højeste tinder.

Snart passerer de et nyt trækors, sort og lille. Det er rejst til minde om Hedys onkel, som en vinterdag var draget til fjelds for at hente alpehø i en lade på sin slæde og fik for stærk fart på i et sving på nedturen, så han røg lige ud i afgrunden.

Med mellemrum er der nedlagt træ-render tværs over vejen for at lede smeltevand og regn ned i afgrunden. Snart er der ikke langt til Lawena-sæteren i 1545 m højde, og hvor de dog glæder sig til at fortælle fårehyrden Walter, at hans kone, Magdalene, fødte ham en søn i nat.

Han passer får, ikke blot fra Triesen, men også fra andre egne, for Lawena-sæteren er den eneste sæter i hele Liechtenstein, hvortil man kan sende sine får.

Et nyt sving og foran dem ligger Liechtensteins højeste tinder. Sangen forstummer af lutter betagelse. De udpeger ivrigt tinderne til hinanden – allerførst Grauspitz, Liechtensteins højeste tinde, 2.575 m og bag ved den den 2 m lavere *Naafkopf*, hvor Østrigs, Schweiz's og Liechtensteins grænser mødes, og bag ved dem ligger Østrigs alpetinder og en gletcher, som de ikke kan se herfra: »Schweiz mod syd, Schweiz mod vest«, synger Ilse. »Østrig mod nord, Østrig mod vest.«

»Se, hvem der kommer«, råber Marie.

Det er Augustin, han, som laver smør og ost på Lawena-sæteren. Så kan de spare sig at køre videre, for han fortæller, at Walter er gået ned mod Tuss.

»Tuss?« Så må de le, for de skal selv til Tuss på tilbagevejen – til Maries sommerhytte. Der efterlod de et nylontov og et sikkerhedsreb, som de brugte, da drenge-spejderne lærte dem at klatre ned og op ad lodrette bjergvægge. Det skal de ha' med sig hjem. 50 m nylontov fylder ikke meget, for det er kun 1,3 cm i diameter, men flettet sammen af så mange fine strenge, at det ikke brister, om det så skulle holde til tre bjergbestigere på én gang.

Nedad går det, syngende. Endelig kommer de til en sti. Hedy kører dristigt traktoren et stykke op ad en stejl skrænt, så andre traktorer kan passere. Så vandrer

de videre i øsende regn ad en sti gennem skov op og ned ad bakke til en lysning. Der, i et sving, sidder Walter på en sten med sin fårehund i regnen.

»Du har fået et lam i nat«, råber han til Hedy på lang afstand. »Og du har fået en søn i nat«, svarer hun muntert tilbage, »næsten 5 kg, og han har mere hår på hovedet end duk«, så skynder de sig videre.

Maries far og brødre har selv bygget hytten og båret byggematerialet på ryggen fra traktorvejen ad stien, en halv times gang.

Hytten ligger på en stejl alpe-skrænt. Marie har nøglen, og da de har fyldt rygsækken med alle de redskaber, de efterlod til klatring, går det i løb tilbage til traktoren, for regnvej i september kan være kølig.

Så sidder de påny på traktoren og synger 3-stemmigt, mens Hedy sætter farten op. Pludselig råber Ilse, som sidder nærmest afgrunden: »Stands, stands! Der ligger et dådyrkid på en afsats. Det må være faldet ned.«

Nu springer de af og kigger ned i afgrunden. – Måske lå det lysebrune kid på samme plet, da de kørte op – ja, måske har det ligget dér i dagevis, uden at nogen har opdaget det. Det kan ikke klatre op ad den stejle bjergvæg og at springe ned er den visse død. Det vender hovedet mod afgrunden. Det bevæger sig ikke. – Blev det dræbt i faldet? Men så kunne det ikke ligge i den stilling.

»Der er ikke ret langt ned til afsatsen – højst 20 m,« siger Ilse. »Det er dumt at spille tiden med at lede efter vildtбетjenten, for vi aner jo ikke, hvor han er henne i sit store vildtdistrikt. Og vi ved, hvordan man skal klatre; vi har jo prøvet det før. Jeg er den ældste og letteste og I to er de stærkeste; I skal hale mig op, for jeg kan jo ikke selv hjælpe til med hænderne med dådyret i favnen.«

Hastigt tager de alting ud af rygsækken og finder to korte reb, det ene til at binde under lses hale som sæde, det andet under arme-ne, begge reb har en karabinhage foran, en metalring. Så binder de sikkerhedsrebet fast til den øverste karabin og trækker nylontovet igennem den nederste karabin; forsigtigt firer de tovet videre gennem karabineren ned til afsatsen, angst for at skræmme dådyrkid-det. De ejer ikke sådan en karabinhage, som man plejer at slå ind i

klippen til at binde tovet fast i. I stedet laver de en slynge på tovet og skubber den ned over en klippeblok. De hiver og haler alle tre for at være helt sikre på, at det holder. »Hold så fast i sikkerhedsrebet«, siger Ilse og går baglæns ud til kanten med et fast greb om nylontovet. Hedy og Marie holder vældig fast, for sæt hun tabte fodfæstet og måtte hænge i armene uden støtte ovenfra.

Først læner Ilse sig langt tilbage og stemmer den ene fod mod bjergvæggen; så bøjer hun sig forover, mens hun finder fodfæste til den anden fod. Så vandrer hun nedad skridt for skridt, mens hun firer sig ned ad nylontovet med hænderne. Nu og da standser hun et øjeblik, hvor hun kan finde fodfæste til begge ben, ellers bliver hun for varm inden i hænderne, og mens hun har fodfæste, flytter hun hænderne længere ned. Det føles som om hun sad i en stol med sikkerhedsrebet under halen; men hun må stemme benene imod bjergvæggen for ikke at støde på.

Før hun tager det sidste skridt, kigger hun ned på det lysebrune dåkid, som ligger med hovedet vendt den anden vej. Det arme kræ. Hun kan tælle dets ribben,

så magert er det; måske har det ligget her i dagevis; men nu i regnen tørster det ihvertfald ikke. Nu skræver hun over det bagfra og griber samtidig om det fra begge sider. En skælven går igennem det; men det stritter ikke imod. Hun klemmer benene imod dets flanker, mens hun binder den yderste ende af tovet om livet. Så haler Hedy de overflødige meter nylontov op, indtil det strammer. Ilse bøjer sig forsigtigt og løfter varsomt kiddet op. Det er tungere end hun troede. Et ynkeligt vræl, men det prøver ikke at undslippe.

Hedy står med nylontovet, Marie med sikkerhedsrebet. »Nu begynder vi«, råber de ned.

Ilse mærker, at begge reb strammes; nu haler de hende op; men kun et stykke, for Hedy vil først vikle nylontovet om traktoren for en sikkerheds skyld. Nu kan Ilse ikke falde længere ned end dér, hvor hun hænger nu. Så haler de videre.

»Gå ikke for langt ud«, advarer Ilse.

»Bare rolig; vi stemmer fødderne imod klippekanten, ellers kan vi ikke se dig«.

Da Ilse nærmer sig vejen, råber hun: »Gå længere ind, længere

ind endnu«. Hun er ligeglad med, om hun kommer op på benene eller ej; det er værre, hvis de andre falder ned. Lidt efter står hun på vejen med kiddet i favnen.

Hun har ikke været bange; men nu bli'r hun bange, for en kæmpestor hund kommer farende. Uvil-kårligt vender hun ryggen til for at beskytte kiddet. Men det er vildtbetjentens hund, og den bider ikke vildtet. Dér kommer han selv.

»Jeg fik øje på jer i kikkerten fra min udkigspost i toppen af et træ. I så ud, som om I ville klatre. Ganske vist har I prøvet det før –«. Hans øjne falder på Ilse, som står med ryggen til og stadig har rebene på. Nu vender hun sig om, så han kan se det lysebrune dådyrkid. »Hvad er der sket?« afbryder han sig selv.

»Det var styrtet ned på den af-sats,« forklarer Marie og peger. »De kunne umuligt se det fra Deres udkigspost. Men Ilse så det, da vi kørte forbi. – Så klatrede hun ned efter det«.

»Nå, det gjorde hun!«

Man kan ikke se på hans ansigt, hvad han tænker. Han elsker alle skovens dyr og kender hvert eneste stykke vildt i sit distrikt. Han beføler det kyndigt. »Det har

brækket benet i faldet«, konstaterer han. »Det kan dyrlægen sagtens sætte sammen. – Og I to halede Ilse op! – Jeg har ikke glemt, at jeg lovede Triesens pige-spejdere at ta' jer med ud på vandring og vise jer alle dyresporene; og nu fortjener I det. Det er helt sikkert!«

Et henrykt »tak«, så siger Hedy ivrigt: »Vi kan køre Dem ned til dyrlægen. Jeg véd, han er i Triesen i dag.«

I hast frigør de deres reb og tov og propper dem alle i rygsækken.

Lidt efter troner Ilse på sit sædvanlige sæde og vildtbetjenten med dådyrkiddet på det andet sæde. Marie står bagpå. Af og til springer hun af og løber et stykke for at holde varmen; så springer hun på igen.

Nu passerer de det øverste hus; gaderne er stejle i Triesen. Folk ser lidt forbavset ud, da de opdager, at vildtbetjenten er med dem og har et dådyrkid på skødet. Dér holder dyrlægens vogn foran et hus. Men før Hedy har standset traktoren, er Marie allerede sprunget af og sætter i lange spring op ad trappetrinene og river indgangsdøren op.

KLASSENS JULE ENGEL

AF ANNE HOLM · ILLUSTRERET AF ELSE FREDERIKSEN

Det var vist Mettes seddel til Mikala, der havde slået hovedet på sømmet, tænkte Birte Berg og smed sin mappe fra sig på bordet i det tomme lærerværelse. Som opfindelse betragtet var børn en komplet fejltagelse! Og hvis pigebarnet så endda kunne kaste ... men det var tredje gang i denne uge, at hendes papirkugle endte lige i midtergangen og tvang én til at opdage den.

Frøken Berg vidste meget godt, at andre lærere havde et falkeblik for »postgang i timerne«; lærer Hansen konfiskerede sedlerne og læste dem, og gjorde små sarkastiske bemærkninger om dem i hele klassens påhør, så den skyldige var skoldrød i hovedet af skam og mordlyst ... Frøken Møller anbragte dem på sit bord, og så kunne synderen afhente dem ved timens slutning. Ingen af delene var nogen god løsning, syntes Birte Berg. Hvor skulle man kunne forlange, at børn forstod, man ikke må læse andres breve, hvis de så de voksne gøre det? Og på den anden side give helt op, som frøken Møller – det var ikke hæderligt; man fik dog sin løn for i det mindste at gøre et *forsøg* på at stoppe lidt viden i hovedet på ungerne ... ikke bare for at sidde der som en dyrepasser fra klokken dét til klokken dét, og lade det hele gå på bedste beskub.

Birte Berg havde valgt en mellemvej; hvis det lod sig gøre, overså hun de famøse brevkugler. Hvis de ligefrem havnede for fødderne af hende – som klodsmajoren Mettes – så forlangte hun, at afsenderen fortalte højt og tydeligt, hvad der stod i brevet. Hun havde ingen synderlig tiltro til, at de beretninger, hun fik om indholdet, var korrekte. Børn var nu engang født uhæderlige. Men så havde man dog i det mindste markeret sin misfornøjelse og gjort sin pligt.

Oles referater af sedlernes indhold – det var nu sjældent, man var nødt til at lægge mærke til hans kugler, for han var en svend til at aflevere dem – men når uheldet var ude, var hans referater hele mesterstykker. Sedlerne indeholdt altid lidenskabelige opfordringer til at forklare ham, hvordan Brutus kunne være en sympatisk person samtidig med, at han forråbte sin velgører – og den slags. Ole, der hellere ville forstuve en arm end høre efter, hvad man prøvede at forklare ham,

medmindre det havde med fodbold at gøre! Han vidste også meget godt, at man vidste, han stod og løj én lige op i ansigtet.

Frøken Berg kørte fingrene op igennem sit tykke, mørkebrune hår – alligevel var der ingen undskyldning for, hvad hun havde sagt. Hun kunne høre sig selv, høre, hvor der blev helt stille i klassen. Ja, for naturligvis skulle de nok vælge lige det øjeblik til at være opmærksomme, når man forløb sig efter noder: »... Jeg kan finde mig i, at I er komplet ude af stand til at opfatte andet end tostavelses ord; at jeres åndelige niveau ikke kan løfte sig højere end til fodbold og slagsmål og nederdele, der viser jeres sølle kalveknæ ... det er klart, at disse fire knægte med polypper ... hvad det nu er, de hedder, de dér idoler, der ikke har penge nok til at lade sig klippe, så de får en svag lighed med mennesker, må være jeres helte indenfor kunsten ... Jeg kan finde mig i, at der ikke er mere end fire af jer, der om en halv snes år vil ærgre sig over, at I absolut ingenting ved om noget som helst ... Men jeg kan næsten ikke bære at skulle spille en time af mit liv hver dag sammen med en samling fladdyr, hvis eneste idé om julen er, at dette er alle tiders lejlighed til at afpresse sagesløse voksne mennesker gaver, de ikke engang altid har råd til at give jer! Jeg er hverken blind eller døv! Hvergang man går forbi jer i frikvarteret, hvergang I tisker i timerne, hvergang I står og opfinder noget dydigt indhold til jeres små grimede papirkugler – så har det i de sidste tre uger ikke handlet om andet! Ikke én eneste gang har jeg hørt en stavelse om, at I tænkte på at give noget væk selv til jul ... jeg er overbevist om, at selv ikke Ole på stående fod kan opfinde en plan om, hvad han vil give sin far og mor i julegave – ikke, hvis jeg forlanger bevis for, at det er gaver, han er i stand til at skaffe ...«

Selvfølgelig var det Jacob, der afbrød én! Og med hovedet ganske lidt på skrå, og et sidelæns blik op under de alenlange øjenvipper, der betød, at nu havde han i sinde at være så høflig, så det ligefrem peb én i tænderne...

– »Frøken! Undskyld, at jeg afbryder; men det lyder, som om frøken Berg ikke bryder sig om børn?«

Og man var på det tidspunkt

så rasende, at man bare havde svaret: - »Du har fuldstændig ret, jeg kan ikke fordrage børn!«

Og hvor Jacob kom, fulgte naturligvis Trine efter. En hel klasse fuld af børn kunne være galt nok ... at der også skulle være tvillinger imellem dem, var næsten mere, end man kunne forlange, et enkelt voksent menneske skulle holde til...

- »Frøken Berg må undskylde, hvis det er et næsvist spørgsmål, men hvorfor er frøken Berg så lærer?« Trines himmelblå øjne kiggede sidelæns ud af de samme alenlange øjenvipper.

Måske var det dét, der gjorde én så rasende? For de forbistrede unger havde irriteret én tilstrækkeligt til, at man havde sagt den uindpakkede sandhed: »Det er jeg, fordi jeg har en mor, som har brug for både min og min søsters hjælp, samtidig med, at jeg også skal tjene penge nok til at få den magistergrad fra universitetet, som jeg gerne vil have. Og jeg vil gerne have den, ikke bare, fordi jeg så kan slippe for nogensinde igen at tilbringe en hel time i stue med 20 børn, men også, fordi jeg i modsætning til jer synes det er spændende og noget værd, at vide noget ordentligt om noget. Og hvis I så er færdige! Jeg har i al fald fået nok i denne omgang.«

Så var hun gået - fem minutter før frikvarter.

Og her sad hun nu og skammede sig, så hun knap nok bemærkede, at de andre kom ind, da frikvarteret reelt begyndte. Hun havde afskyet de børn i et halvt år; ikke bare denne klasse, men hver eneste fra den første dag, hun satte sin fod på skolens grund i sommer. Hun havde været fast besluttet på at passe sine undervisningspligter til punkt og prikke, og gerne lidt til, så ingen skulle sige, hun bare tog lønnen og gjorde så lidt som muligt for den; hun havde vidst, at hun ikke kunne lide børn, den smule hun kendte til dem ... nå, man kunne da også huske, hvor rædsom man selv havde været som barn! ... og hun havde gennemført at være aldeles rolig, høflig og ligeglad, ligemeget hvordan de teede sig.

Og så skulle sådan en ganske tilfældig bagatel få én til at gå op i blå røg, til almindelig henrykkelse for hele klassen! For at de var brudt sammen i jubel, så snart hun var ude af døren, tvivlede frøken Berg ikke om; at få en

lærer til at blive ubehersket var nu engang højdepunkterne i skolen ... så længe var det ikke siden, hun selv var skolepige, at hun ikke kunne huske det.

Oven i købet havde hun været uretfærdig - det blev man jo altid, når man var ubehersket; der var flere i netop dén klasse som slet ikke var uintelligente - de gad bare ikke bruge deres gode forstand til noget ordentligt. De var såmænd heller ikke værre, end børn var flest; børn var nu engang født små hjerteløse egoister, og når så forældrene fandt sig i, at de bare krævede ind og krævede ind, var der vel ikke noget at sige til, at sådan en unge gerne vred

at hun skulle have den samme klasse igen, i historie!

Nå, ja, så blev det da overstået.

De stod allesammen op. Helt op - ikke som sædvanligt, at halvdelen af dem befandt sig i en skrævende, halvtstående stilling, med næsen i de bøger, de burde have haft fremme hjemme forlængst. - »Værsgo' og sæt jer,« sagde hun kort. Og da skramlen af fødder, stole og mapper var stilnet af: »Jeg skylder jer en undskyldning fra sidste time. Den være hermed afleveret.«

Midt i den overraskede mumlen stak Mette en finger i vejret.

- »Mente De slet ikke, hvad De sagde?«

var ingen i klassen, der fnisede.

- »Ja ... sådan ... som om vi var rigtige mennesker...«

Lidt længere nede mumlede Jacob, lige akkurat højt nok til, at hun kunne høre det: »... og ikke en samling fladdyr...«

- »Hold så borte, Jacob,« sagde hun mekanisk. - »Og fortæl mig, hvornår det pludselig er blevet andet end helt til grin, når en lærer er ubehersket?«

- »derfor var det alligevel, som om vi var rigtige mennesker, man gider sige noget til,« mumlede Ole stædigt.

- »og når så noget af det var rigtigt ... sådan på en måde...« det var Mikala.

den sidste blodsdråbe ud af en dobbeltarbejdende mor eller far for at få den båndoptager, der nu var det eneste saliggørende.

Birte Berg greb efter sin timeplan, uden at se på den. Det værste ved det hele var, at når hun var blevet så rasende over deres grådighed, så var det af helt personlige grunde.

Mor skulle have det fjernsyn til jul - vinteren var så lang for hende, når hun måtte blive inde på grund af sit hjerte. Og det kunne lige klares, når man slog sig sammen med Ulla - og opgav anskaffelsen af den bog, som hun i øjeblikket spildte timer på at køre frem og tilbage og låne sig til, fordi den var nødvendig.

Der blev ringet ind fra frikvarter, og Birte Berg tog sig sammen, kiggede på skemaet, og opdagede,

En undskyldning kunne de få; men lyve ville man minsandten ikke! - »Jo, det gjorde jeg,« sagde Birte Berg. - »Men jeres forældre betaler skat, for at jeg skal forsøge at stoppe lærdom i jer, ikke for at jeg skal bruge tiden på at fortælle jer, hvad jeg mener om jer. Dels er det sagen uvedkommende, og dels nytter det jo heller ikke det fjerneste. Ja, Ole? Hvis du vil tale så højt, at jeg kan høre dig...«

Ole blev ildrød under fregnerne, og skulede rasende til hende. - »Jeg sagde bare, at det var ellers første gang, nogen talte ordentligt til os, siden gamle Krab ... jeg mener, siden lærer Petersen rejste.«

Birte Berg så forbløffet på ham. - »Hvad i alverden mener du, knægt?«

Ole blev endnu rødere, men der

Birte Berg så ud over klassen; nogle var røde, i forskellige afskygninger af Oles kulør; nogle pillenøssede ... en grusom vane, der åbenbart var ens hos alle børn, der enten ikke vidste, hvad de skulle svare, eller også kedede sig, eller også havde dårlig samvittighed. De puffede også til hinanden indbyrdes, den slags puf der betød, at de prøvede at kujonere én eller anden til at være talsmand for et tvivlsomt forslag.

- »Hvis I vil gå for at være rigtige mennesker, så lad være med at sidde der og pillepufle og se stumme ud. Jeg forstår ganske almindeligt dansk...« Hvem skulle man vælge? Ikke Ole, det skind, han blev altfor rød ... - Mette! Hvis der var eet eller andet, I havde planlagt at sige, og det ikke er noget håbløst pjat, så kunne du

måske fortælle mig, hvad det var ... tag det artige lektieansigt af, ellers irriterer du mig bare igen.«

Man kunne ikke kalde det et latterbrøl – men forskellige variationer af fornøjelse bredte sig over klassen, og Birte Berg opdagede, at hun selv lo med. Det var heller ikke nødvendigt at slå i bordet, de holdt op af sig selv og overlod ordet til Mette.

Og det kunne nok siges, det var en mundfuld! Det var jo altså rigtigt nok, fortalte hun, at der var ingen af dem, eller næsten ingen, der havde tænkt på gaver endnu, andet end deres egne. Og der var heller ikke ret mange af dem, der havde nogen penge, for julen lå jo så upraktisk sidst på måneden. Og nu havde de altså snakket sammen om det, og det var jo rigtigt nok, at det egentlig var skrap af dem, når de selv ønskede sig så meget. Og selvom de selvfølgelig ville have plaget nogle ekstra penge af far til at købe ét eller andet til mor, og nogle af mor til at købe ét eller andet til far, så kunne de nok regne ud, at det var ikke det, frøken Berg havde ment. Og så tænkte de altså, hvis hun ville hjælpe dem med at finde på noget, så var det *rigtige* gaver. Bare var der jo kun en uge til juleferien begyndte, og det måtte altså næsten ingen-ting koste...

Birte Berg så ud over ansigterne; hvis dette her var et forsøg på at få én i gyngen ... Men de så allesammen gravalvorlige og bekymrede ud, og alle øjne var rettet lige på hendes ansigt. Hun fik en ubekvem boblet fornemmelse i mellemgulvet ... hvad skulle hun stille op? Man kunne ikke, ikke engang i arrigskab, fortælle folk nøjagtig hvilke fejl, de havde, og så, når de ligefrem indrømmede dem, nægte at hjælpe med at rette dem, når man blev bedt om det. Det var simpelthen ikke fair.

Hun satte dem til at læse i ti minutter ... det var jo umuligt at tænke, med en hel klasse øjne til at gennemhulle én. Og så havde hun en slags plan.

»... men det bliver team-work!« sagde hun advarende. – »Først samler I sammen, hvad I har af penge. De går i en fælleskasse til indkøb. Så må I finde frem, hvad I har, der eventuelt kan bruges ... stofrester, garnrester, uopskårne bøger, I ikke har gidet læse, læderstumper, kasserede lamper og sjove æsker – I må selv bruge jeres

fantasi. Så samler vi hele rovet her i morgen, og prøver at fordele os frem og finde ud af, hvad der kan blive ud af tingene, og hvad der skal anskaffes for at få det lavet. Jeg kan nok låne både systuen og sløjdklassen én eller to timer; og vi kan bruge de timer, jeg har her, forudsat I er indstillet på, at vi alligevel skal igennem et pensum af en slags ... det skal jeg finde ud af til i morgen. Hvis I kan lægge nogle planer i forvejen, er det godt ... jeg er jo ikke tryllekunstner – og jeg vil tro, vi skal lægge an på, at tingene skal kunne bruges til fællesgaver; der bliver ikke nok til både fædre-gaver og mødre-gaver. Er der nogen, der har en bedre løsning?«

– »Nej, det lyder mægtig praktisk,« sagde Ole anerkendende.

– »De mener altså, at det, vi selv kommer med, skal bruges til nogen af de andres forældre?« spurgte Ida lidt bekymret.

– »Nej, ikke nødvendigvis; men jeg tænker mig bare, at det giver flere muligheder, hvis vi kan blande ... en bog, *du* har fået, kan jo ikke bruges til *dine* forældre, vel? Hvorimod måske Mortens far og mor vil blive glade for den. Til gengæld har een af de andre måske så noget, *du* kan bruge. ...«

Det blev den travleste uge, Birte Berg havde haft i lange tider. Klassen ankom den næste dag med et mylder af ting, og der var faktisk ikke noget i vejen med deres fantasi, når det ikke var lektier, det drejede sig om; den skulle sættes igang ... men så trillede den også videre selv, så det kneb med at holde styr på den. Det mest forbløffende var, tænkte frøken Berg et par dage senere, at der var ingen vrøvl med fordelingen af arbejdet. Hun havde lavet en liste over, hvad hver især havde af færdigheder, og de fandt sig allesammen pænt i, at de skulle udnyttes til det fælles bedste ... selv Ida, hvis særlige talent bestod i, at hun var net og fiks på fingrene til alle de kedelige ting ved et håndarbejde: hæfte usynligt ende, lave præcise sammenføjninger, have tålmodighed til svære, klumpede hjørner og den slags.

Der blev flettet servietbånd til julegæsterne fra provinsen, som Nils' forældre skulle have; de blev til af kasserede handsker, medbragt af henholdsvis Lisbeth, Hanne, Morten og Ruth. Der blev lavet en bøjle med alt-muligpøser

til Mette ud af en stofrest fra Vibeke. Trine og Jacob fik en lampe ud af en krukke fra Tom, et lampeskærmstativ fra Jens, og tørrede blomster fra Søren ... Ole fik en god pude ud af småbitte pelsstumper, og fra Peters arkitektfar var der træsort-prøver nok til adskillige krydderihylder.

Der var ikke engang noget vrøvl med det arbejde, man selv havde forlangt, tænkte frøken Berg. Hun læste højt af »Ivanhoe« ... den lange, ordentlige udgave. Og ordren om, at alt, hvad de ikke vidste helt bestemt, hvad var, skulle noteres ned undervejs, slås op i leksikon, når de kom hjem, og medbringes næste dag som spørgsmål og svar – ordren

blev efterkommet til overflod ... Man skulle nærmest tro, det interesserede dem, tænkte hun den sidste dag før ferien og så ud over den travlt beskæftigede klasse. Jeg havde ikke kunnet lære dem nær så meget om England i middelalderen på den ene uge, som de har lært sig selv. Det er sjældent, de snakker så højt, at jeg må råbe ad dem; og når Jacob er fræk, det lille bæst, kan jeg bare sige hold borte, så griner han. Ja, hvis jeg ikke vidste bedre, og hvis jeg ikke vidste, at det også er til deres egen fordel, de slider i det, ville jeg vel blive julesentimental nok til at synes, de havde en svag lighed med mennesker alle til hobe!

»Plisk!« sagde det. Det var Mette, der kastede en seddel til Ole – og som sædvanlig havnede den midt på gangen. Birte Berg sukkede opgivende ... træer vokser ikke ind i himlen, heller ikke ved juletid. Hun bad høfligt Mette indvie dem allesammen i, hvad

det var, der var så vigtigt, at det ikke kunne vente til frikvarteret. Det var da også en kugle af dimensioner.

Mette rejste sig. – »Det er nærmest et dokument, frøken Berg,« sagde hun, uden at se det fjerneste flov ud. Klassen fnisede ... ak ja, det var ellers en hel uge siden, man havde hørt dette irriterende fniseri. – Der står: »Herved indbydes til underskrift på følgende erklæring: Til klassens officielle juleengel for 1965 er valgt frøken Birte Berg. Og så er den underskrevet. ...«

Trine! Jacob! Ida! Lisbeth! Ole! Morten ... Een for én fór ungerne op og sagde deres eget navn med høj og lydelig røst. Frøken Berg kæmpede hårdt for sit liv ... de afskyelige små bæster ... sådan en nisseengel ... hvad nu, hvis hun var blevet hid-sig?

De var allesammen højrode i hovederne af tilbagetrængt mor-skab, og frøken Berg opgav kampen. – »I er i bund og grund irriterende,« sagde hun tilfreds og lo.

Jaja ... de var da blevet færdige, allesammen, tænkte hun, da hun om eftermiddagen låsede sig ind hjemme hos sig selv. Mærkeligt bare, at de store børn havde været så pengeløse op til jul; de syntes da ellers at have lomme-penge nok til daglig. Men denne jul fik forældrene da i al fald noget, der var lagt idé og gidelse i.

Der lå en del pakker på køkkenbordet, så Søs havde nok været her. Een af dem lignede nu da ikke madindkøb ... den havde nærmest bogform.

Det var ikke underligt, for det var en bog. Det var heller ikke underligt, at klassen havde været så pengeløs. For det var den bog, der havde været for kostbar til, at hun kunne anskaffe den, når der skulle være penge til halvdelen af mors fjernsyn.

Og inden i lå en genpart, uden krøl-sammen-folder, til det dokument, hun havde i tasken. »Til klassens officielle juleengel for 1965 er valgt frøken Birte Berg.« Og alle navnene.

Born var rædselsfulde, tænkte Birte Berg og smilede skævt og pudsede næse. Men der var jo selvfølgelig ikke noget i vejen for, at man kunne undervise, selv om man havde fået magistergraden ... hvis man nu alligevel skulle være tåbelig nok til at have lyst...

Spejder
65 året
i billeder

Udgivere KFUM-Spejderne i Danmark
Det Danske Spejderkorps
Det Danske Pigespejderkorps
KFUK-Spejderne i Danmark

Redaktionsudv. Gudrun Due Jensen, Annesofie
Hermann, Fritz Lerche og
Erik Schwarz (ansvarshavende)

Forside Thora Lund

Bagside Aage Gotved

Side 2 Foto: Jytte Brikner

Side 25, 26 og 27 Spejderåret i billeder

Foto: Ole Brikner

Leif Nielsen m. fl.

Nøddekækkeren Per Illum

Tilrettelægning Erik Nielsen . Grafisk Tegnesteue

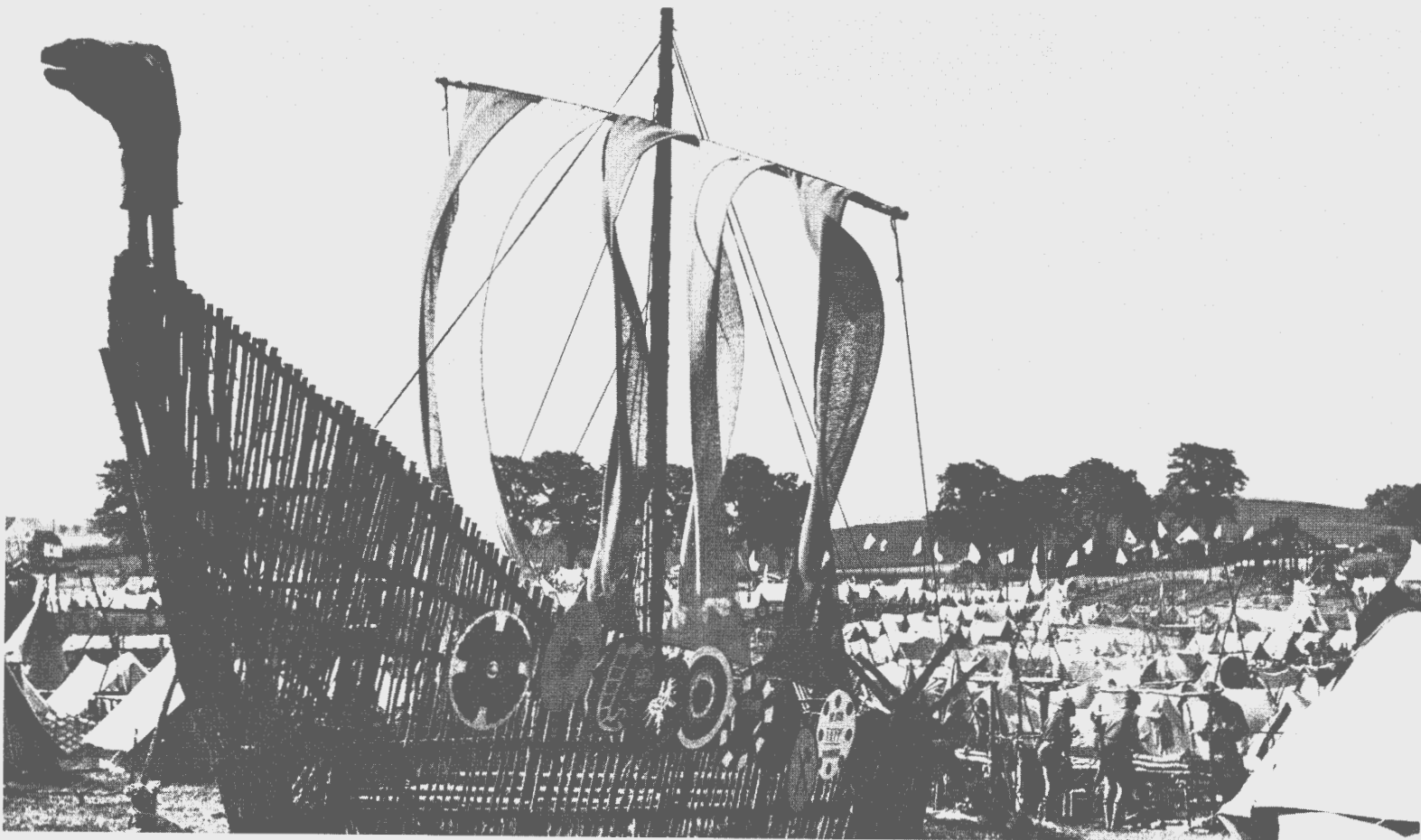
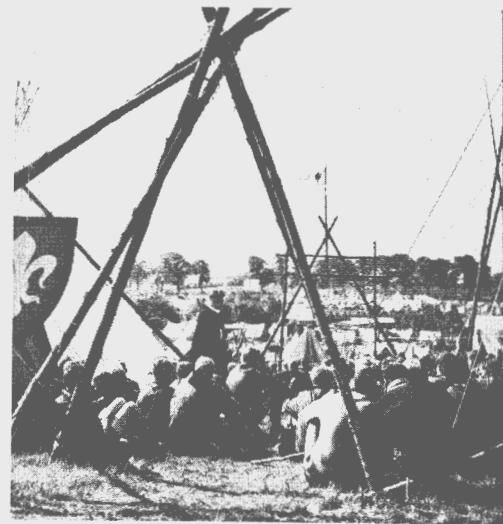
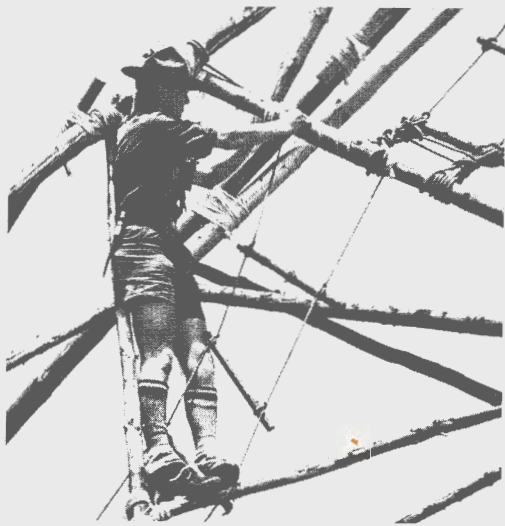
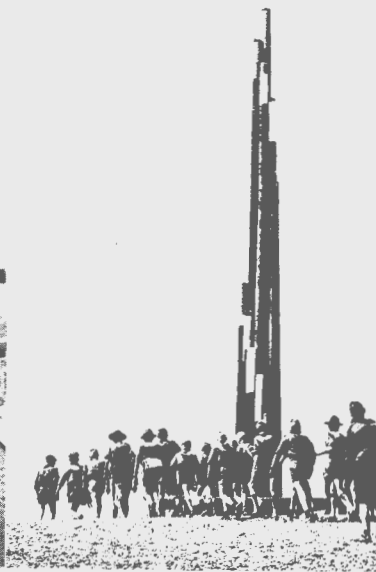
Omslaget trykt af Dyva & Jeppesen,
Kgl. hofleverandør

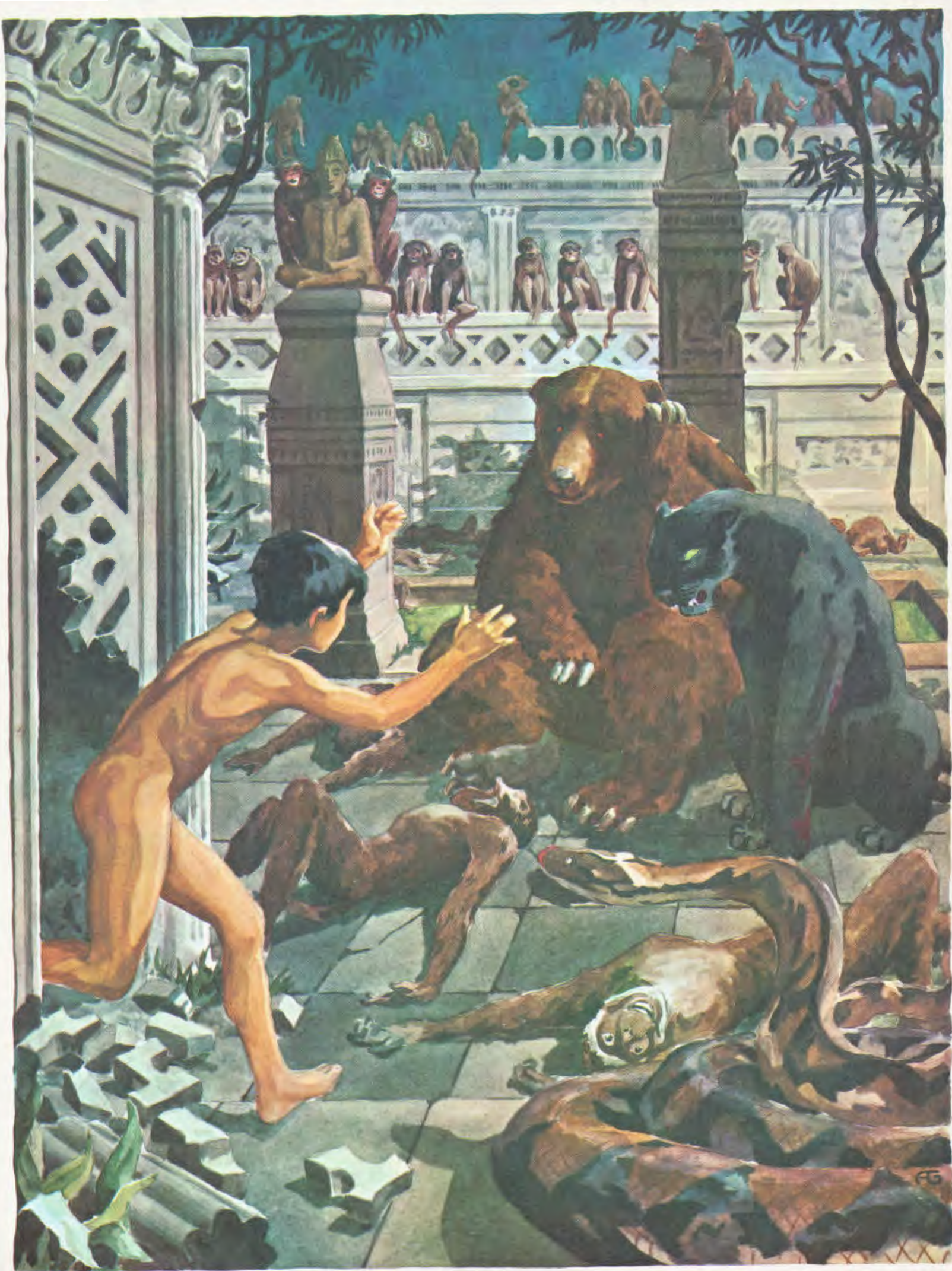
Tekstsiderne trykt af Aarhus Stifts-
bogtrykkerie A/S, Århus

SPEJDERJUL

1965

koster kr. 2.50

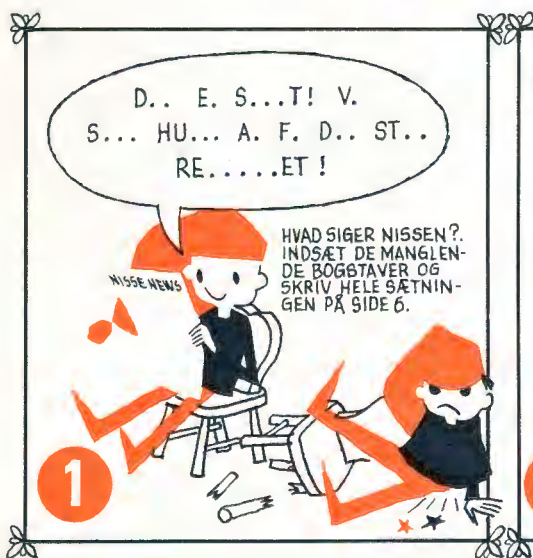

NODE KNÆKKEREN

tillæg til
SPEJDERJUL

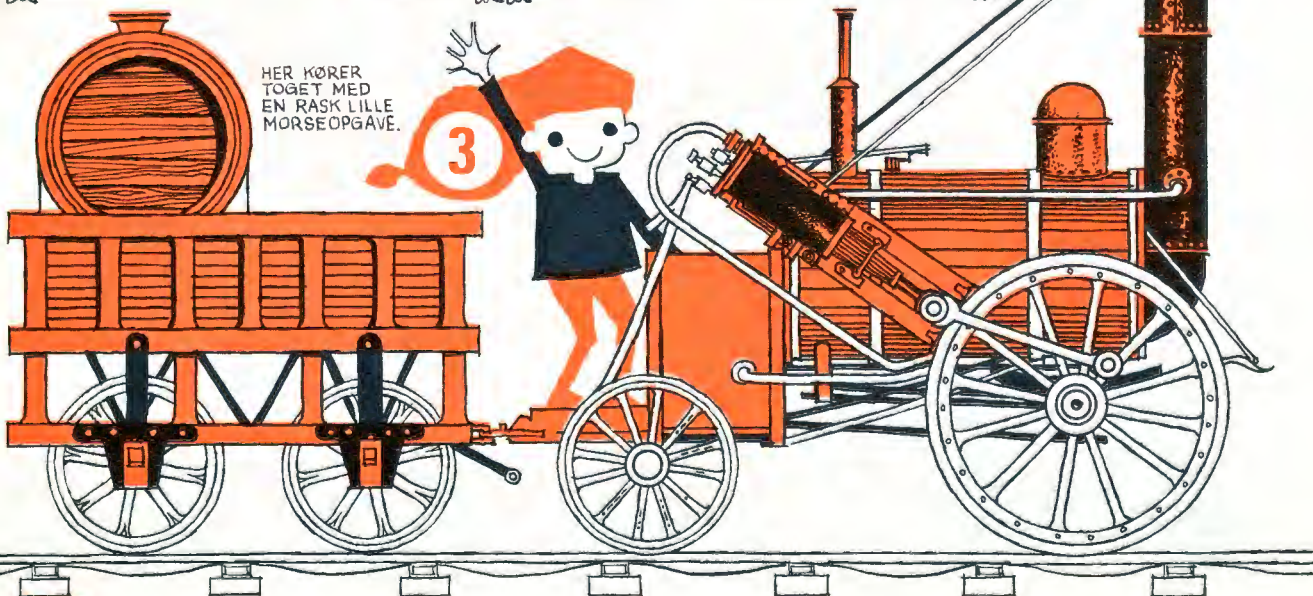
1965

HVAD SIGER NISSEN?
INDSÆT DE MANGLEN-
DE BØGSTAVER OG
SKRIV HELE SÆTNIN-
GEN PÅ SIDE 6.

TRÆK TRE LIGE LINIER,
SÅ DE SYV KATTE FÅR
HVER SIN SKÅL MED
RISENGROD.

HER KØRER
TOGET MED
EN RASK LILLE
MORSEOPGAVE.

J G ÷ s + R ÷ g ÷ S D ÷ ant ÷ s + d
 n ÷ gl ÷ K + der J ÷ 1 H v ÷ S ÷ ge

4 LØSNINGEN PÅ REBUS'EN SKRIVES PÅ SIDE 6.

5 HVAD KALDES DE 6 MENNESKER, HVIS INTERESSER ER TEGNET HEROVER?

1. TYPOGRAF 4. HERALDIKER 7. TEOLOG
2. KOREOGRAF 5. ZOOLOG 8. ARKÆOLOG
3. OPTIKER 6. FILATELIST 9. ASTROLOG

SKRIV DE RIGTIGE NUMRE UD FOR BOGSTAVERNE PÅ SIDE 6.

8 TIL OPGAVE NR. 8 SKAL DU KENDE MORSEALFABETET. TAG EN TUR MED TOGET HERUNDER. DER SKJULER SIG EN MORSEMELDING I DE GAMLE VOGNE.

7

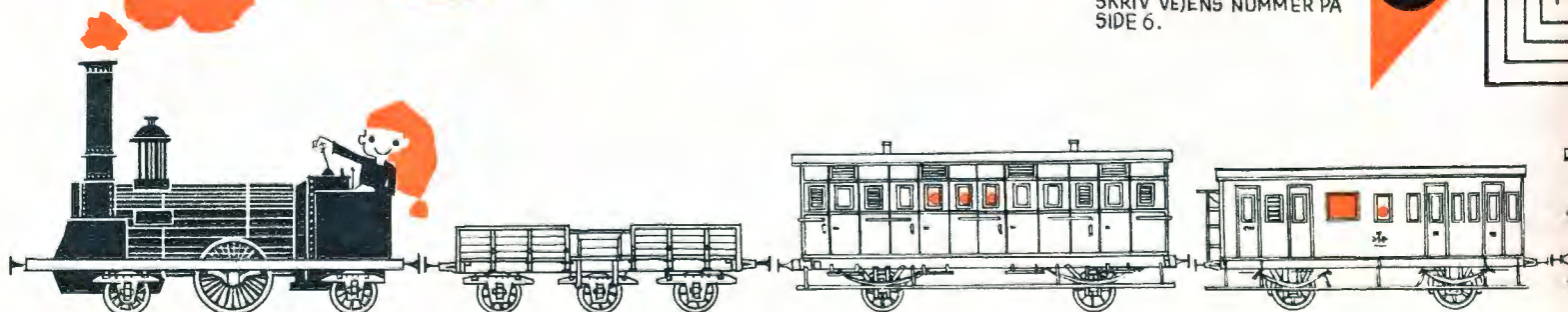
ALLE TALLENE FRA 1-9 SKAL ANBRINGES I DE 9 RUM. 4-TALLET OG 5-TALLET HAR NISSEN ANBRAGT. TALLENE SKAL STÅ SÅDAN, AT SUMMEN I DE LODRETTE OG VANDRETTE LINIER BLIVER 15.

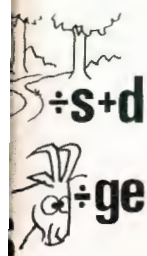
4		
	5	

9 HJÆLP NISSEN MED AT FINDE DEN RIGTIGE VEJ GENNEM LABYRINTEN. SKRIV VEJENS NUMMER PÅ SIDE 6.

9

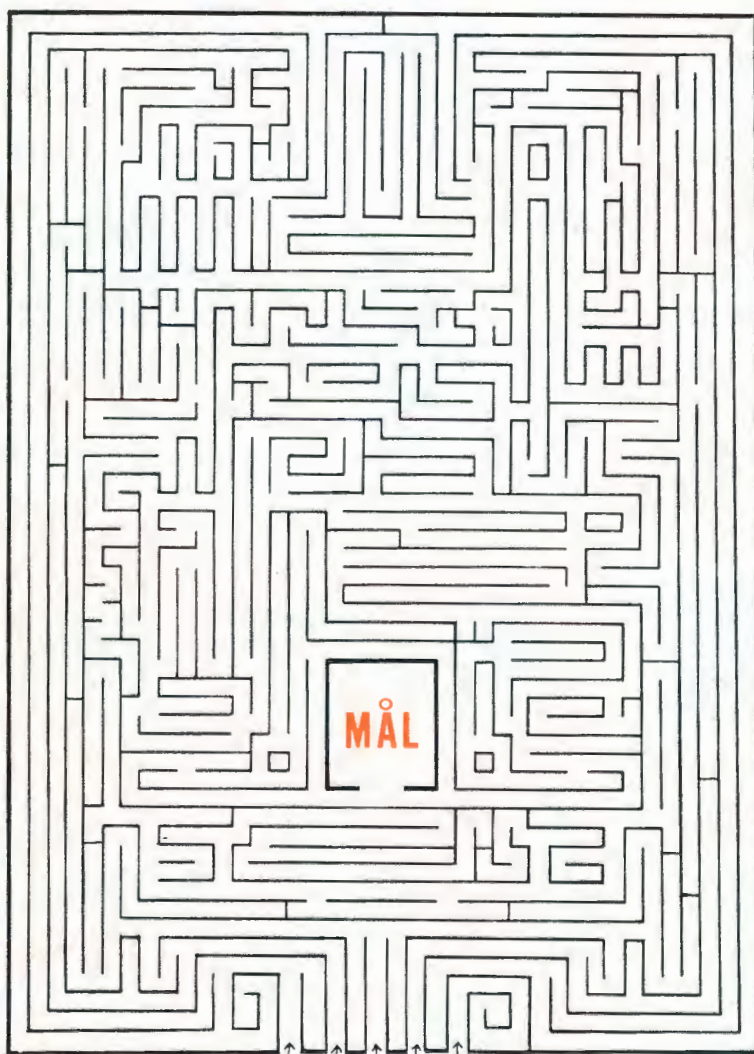
KRIVES PÅ SIDE 6.

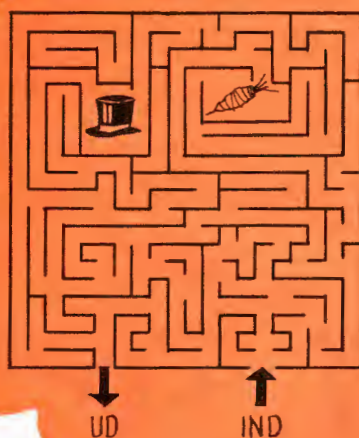
NE SÅ MAN BÅ-
OG I DIAGONAL
EDAT LÆGGE TAL-
LET SKAL BLIVE

HJÆLP NISSEN MED AT FINDE
EN RIGTIGE VEJ GENNEM
LØBYRINTEN.
KRIV VEJENS NUMMER PÅ
DE 6.

9

SIDE 3

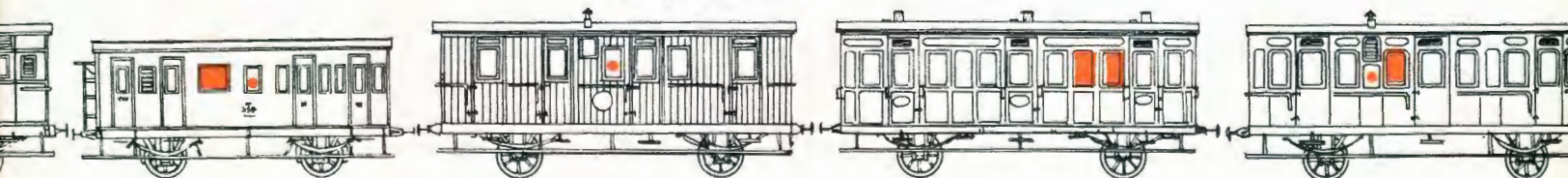
10

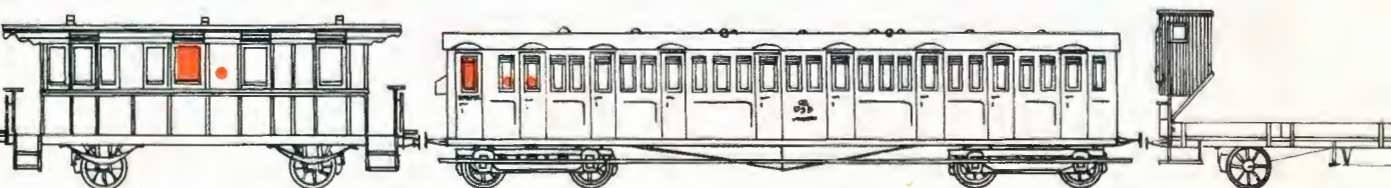
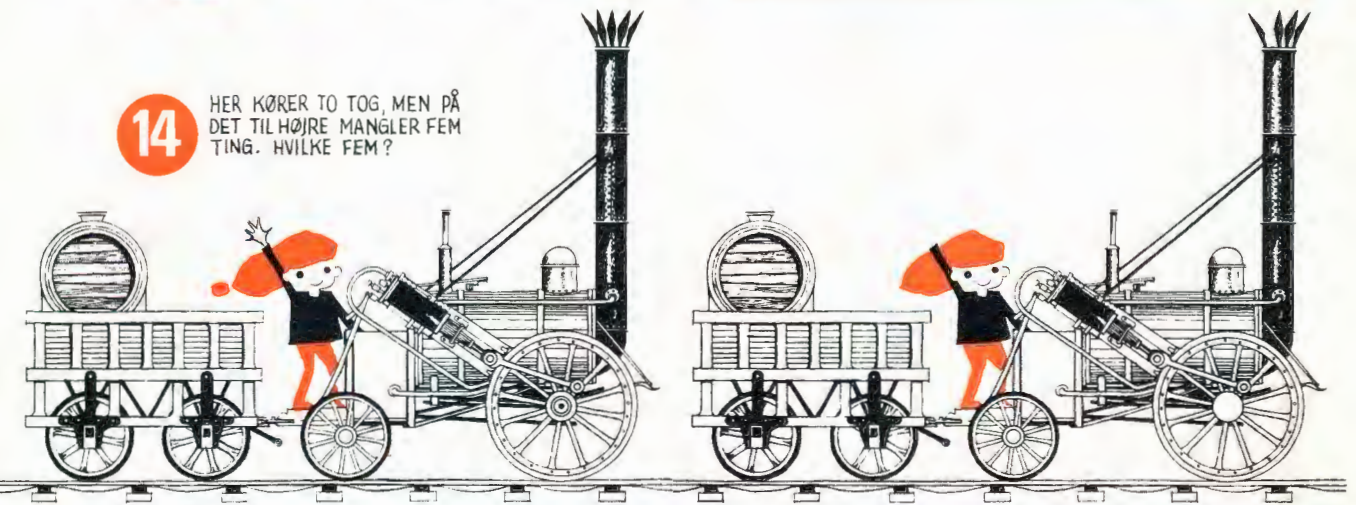
HENT GULERODEN OG DEN HØJE HAT
TIL SNEMANDEN. DU SKAL FINDE
DEN KORTESTE VEJ OG DU MÅ KUN
PASSERE GULERODEN OG DEN HØJE
HAT EEN GANG. BEGYND VED "IND".
NÅR DU HAR FUNDET VEJEN, TEG-
NER DU DEN IGEN PÅ SIDE 6.

HER GÆLDER DET
KNOBENE.
HJÆLP NISSEN MED
AT FINDE DE TOLV
RIGTIGE KNOB.
KUPONEN FINDER
DU PÅ SIDE 6.

11	1	X	2
1 	TROMPET STIK	ENGELSK KNOB	DOBB. HALVSTIK
2 	TØMMER STIK	RÅBÅNDS KNOB	FLAMSK KNOB
3 	SLÅSTER STIK	DOBB. HALVSTIK	TROMPET STIK
4 	PÆLE STIK	FLAG KNOB	VÆVER KNOB
5 	SLYNGE STIK	ENKELT KNOB PÅ EN BUGT	DOBB. PÆLESTIK
6 	SLYNGE STIK	DOBB. PÆLESTIK	DOBB. HALVSTIK
7 	FLAG KNOB	SLYNGE STIK	ENKELT LØBE KNOB
8 	DOBB. HALVSTIK	PÆLE- STIK	SLYNGE- STIK
9 	KÆLLINGE KNUDE	STOPPE KNOB	RÅBÅNDS KNOB
10 	FLAG KNOB MED RUND- TØRN	RÅBÅNDS KNOB MED RUND- TØRN	TØMMER STIK
11 	KÆLLINGE KNUDE	RÅBÅNDS KNOB	TYVE KNOB
12 	DOBB. HALVSTIK	PÆLE- STIK	SLYNGE- STIK

NØDDEKNÆKKERENS OPGAVER

DE SMÅ NØDDER

er beregnet for de yngste. Der er 8 opgaver: A, B, C, D, E, F, G og H. I vil sikkert synes, at de er spændende at gå i gang med. De, der indsender dem, må ikke være fyldt 12 år. Når du har løst så mange af opgaverne, som du kan, skriver du løsningerne på den anden side. Du klipper løsningerne fra og sender dem til Spejder-Juls redaktion, og kuverten udfyldes som vist på tegningen.

Husk at tegne én stjerne i kuvertens øverste hjørne.*

Der er i år 100 præmier til jer

Men kun de, der har »alle rigtige«, kommer i betragtning ved udtrækningen af gavekort-præmierne. Derimod kommer alle, som har blot »5 rigtige«, i betragtning ved udtrækningen af bogpræmierne.

Inden 5. januar 1966

indsendes løsningerne. — Navnene på vinderne af gavekortene vil blive meddelt i de 4 korps' spejderblade. Præmierne vil i løbet af januar måned blive tilsendt vinderne.

Præmier for ALLE rigtige:

- 1 gavekort på 50 kr.
- 4 gavekort på 25 kr.
- 10 gavekort på 15 kr.
- 15 gavekort på 10 kr.

Præmier for mindst 5 rigtige:

70 bogpræmier.

*

Spejderjul
Postbox 301
Aalborg

De STORE nødder

Atter i år bringer Nøddeknækkeren en række interessante og spændende opgaver. Som I ser, er der nogle »små nødder« for vore yngre kammerater. De store nødder stiller større krav, og der er rigtig noget at arbejde med for raske spejdere.

Når du har løst så mange af opgaverne, som du kan, udfylder du løsningssiden. Denne sender du til Spejder-Juls redaktion, og kuverten udfyldes som vist på tegningen.

Husk de tre stjerner! * * *

Der er 150 præmier

For at komme i betragtning ved udtrækningen af gavekort-præmierne, må du have »alle rigtige«. Derimod kræver bogpræmierne kun mindst »10 rigtige«.

Inden 5. januar 1966

indsendes løsningerne. — Navnene på gavekort-vinderne vil blive meddelt i de 4 korps' spejderblade. Præmierne vil i løbet af januar måned blive tilsendt vinderne.

Præmier for ALLE rigtige:

- 1 gavekort på 100 kr.
- 4 gavekort på 50 kr.
- 15 gavekort på 25 kr.
- 30 gavekort på 15 kr.

Præmier for mindst 10 rigtige:

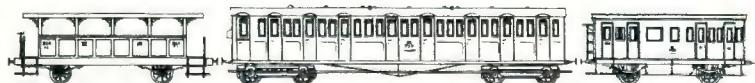
100 bogpræmier.

DEN STORE NØDDEKNÆKKERKRYDS

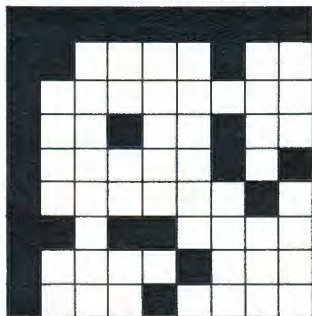
* * *

Spejderjul
Postbox 301
Aalborg

LØSNINGERNE TIL DE SMÅ NØDDER SIDE 7-8

A HER SKRIVER DU LØSNINGEN PÅ KRYDS OG TVÆRS'EN

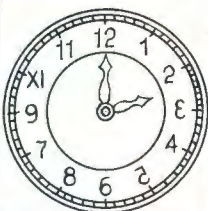
B HER TEGNER DU NISSENS RUTE

C HER ER KUPONEN TIL OPGA-VE C.

1	X	2

D SÆT ET KRYDS VED FEJLENE PÅ URET

E OLE-FLYVER FLØJ TIL:

F LØSNINGEN PÅ REBUS'EN SKRIVES HER:

H HER SKRIVER DU NAVNE PÅ DE TRE SPEJDERE

LØSNINGERNE ER INDSENDT AF:

NAVN _____
 ADRESSE _____
 BY _____
 ØNSKER EVT. GAVEKORT FRA _____ KORPS DEPOT
 JEG ER D. 1. JANUAR 1966 FYLDT _____ ÅR

Løsningerne til de STØRE nødder

1 NISSEN SAGDE :

2

TRÆK DE TRE LIGE LINIER HER

3 DEN LILLE MORSEOPGAVE VAR:

4 LØSNINGEN PÅ REBUS'EN:

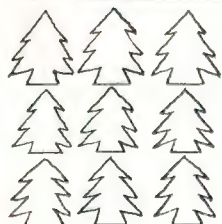
5 SKRIV DE RIGTIGE NUMRE UDFOR BOGSTAVERNE

A _____ D _____

B _____ E _____

C _____ F _____

6

SKRIV TALLERNE I TRÆERNE HER

7

HER SKRIVES TALLERNE

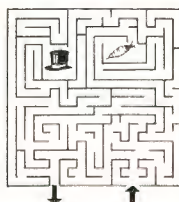

8 LØSNINGEN PÅ MORSEOPGAVEN:

9 DEN RIGTIGE VEJ HAR NUMMER:

10

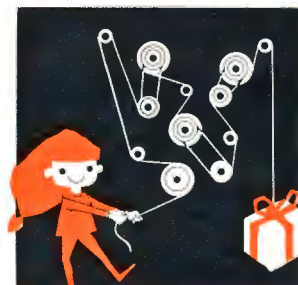
TEGN RUTEN HER

11

HER ER KUPONEN TIL KNOBTIPS

1	X	2

12 NÅR NISSEN TRÆKKER I SNOREN GÅR PAKKEN:

TEGN SKIBENES KURS IND HER

14 DE MANGLENDE FEM TING VAR:

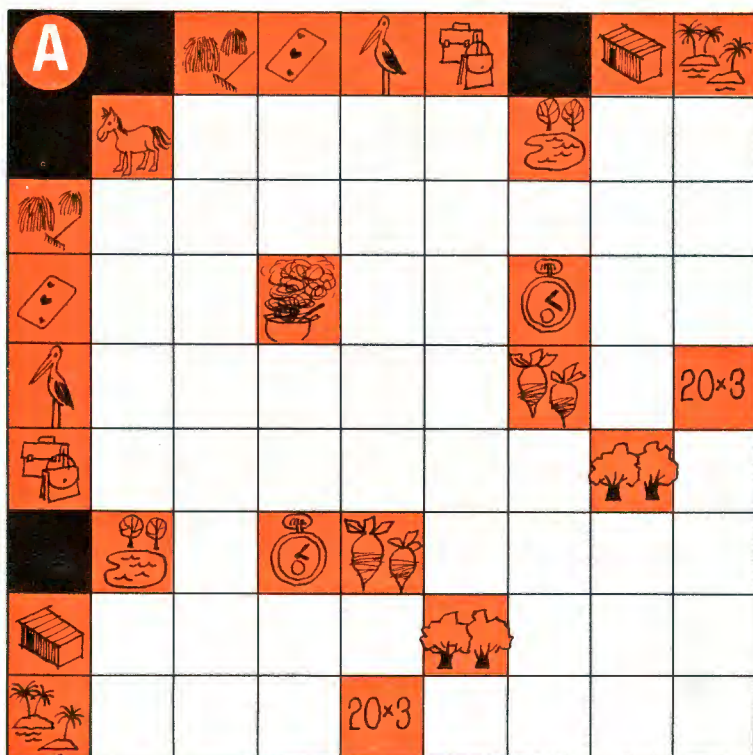
15

NISSEN SOLGTE:

LØSNINGERNE ER INDSENDT AF:

NAVN _____
 ADRESSE _____
 BY _____
 ØNSKER EVT. GAVEKORT FRA _____ KORPS DEPOT
 JEG ER D. 1. JANUAR 1966 FYLDT _____ ÅR

NÅR DU HAR LØST DEN LILLE NØDDEKNÆKKERKRYDS, SKRIVER DU DEN IGEN PÅ SIDE 6.

NISSEN SKAL GENNEM SKOVEN MED PAKKERNE I SÆKKEN. HAN SKAL GÅ PÅ ALLE STIERNE UDEN AT GÅ TO GANGE PÅ SAMME STI OG UDEN AT KRYDSE SIN EGEN VEJ.

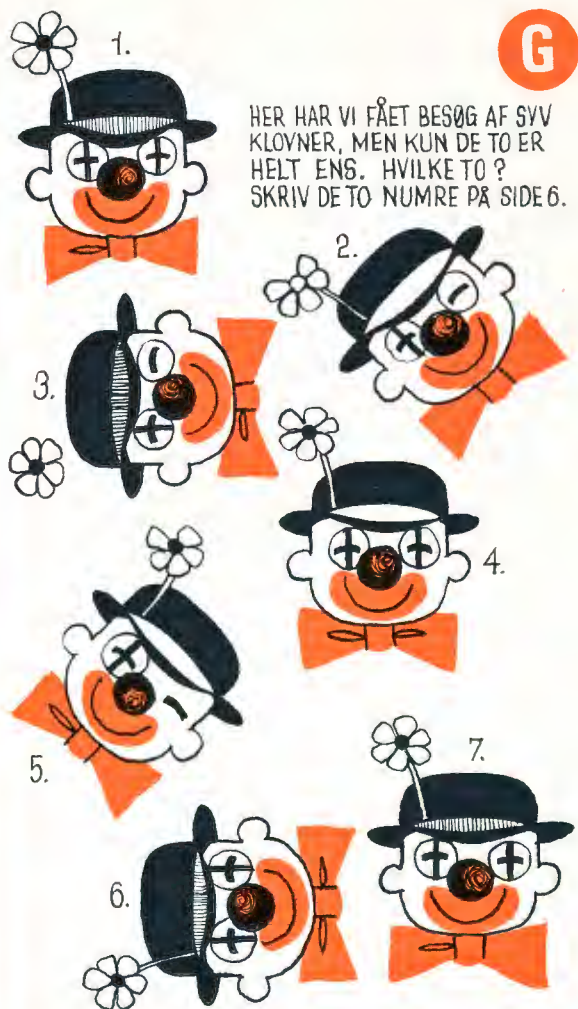
C HER ER NOGLE TING FRA MARK OG SKOV. KAN DU "TIPPE" DE TOLV RIGTIGE?

	1	X	2	
1		RUG	BYG	HVEDE
2		RUG	BYG	HVEDE
3		RUG	BYG	HVEDE
4		RUG	HAVRE	BYG
5		BØG	GRAN	EG
6		BØG	EG	FYR
7		FYR	BØG	GRAN
8		FYR	BØG	GRAN
9		SKADE	LÆRKE	RAVN
10		HERMELIN	GRÆVLING	EGERN
11		HERMELIN	GRÆVLING	EGERN
12		HERMELIN	GRÆVLING	EGERN

URET HER ER HELT GALT. KAN DU FINDE ALLE FEJLENE? SKRIV DEM PÅ SIDE 6.

D

LØSNINGEN PÅ REBUS'EN SKRIVES PÅ SIDE 6.

